Kamutaya verilen iş kanununun esasları
— 5 nci sayıfada —

KURUN

—10—
KURUN
müsabakası
Hediye
Kuponu — Kesip saklayınız

№ 0420

18-1 inci Yıl • Sayı: 6218-158 Yazı İşleri Telefonu: 24379 CUMA, 3 Mayıs (5 inci ay) 1935 İdare Telefonu: 24370 Sayısı 5 Kuruş

Kars zelzelesinde 700 den fazla ölü ve yaralı var

— 2 nci sayıfamıza bakınız —

Serbest Meslek Erbabının Kazanç Vergileri

Lâyihanın esaslarını ve vergi nisbetlerini bildiriyoruz

Ankara, 2 (Kurun) — Kazanç vergisi kanunu bütçe encümeninden umumî heyete verildi. Lâyihaya göre, serbest meslek sahipleri işgal ettikleri yerlerin gayri safî iratları üzerinden, ve bir yerde çalışan birden ziyade serbest meslek sahipleri ayrı ayrı vergiye tabi tutulacaklardır. Bir yerde çalışanlardan, işleri müşterek olanların vergilerinde % 30 tenzilât yapılacaktır. İdarehane, muayenehane sahibi, diş tabibi, avukat,

Sonu 9. cu sayıfanın 2. ci sütununda

Yolculuk notları: 5

Köln'nün hususiyetleri

Eski bir şehir olan Kolonya, Ren sanayi mıntakasının en mühim merkezidir

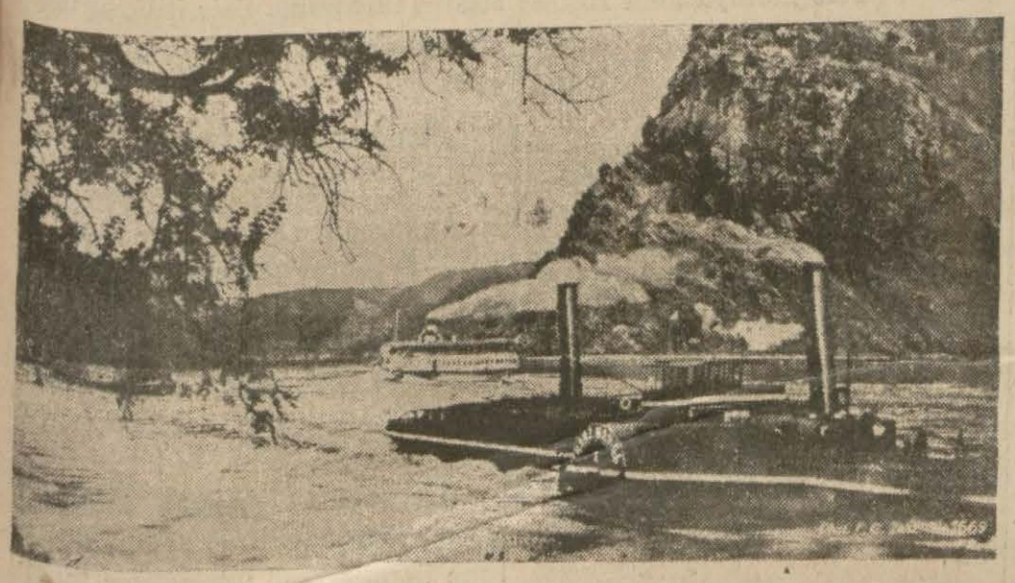

İçinde küçük, büyük deniz vasıtalarının işlediği Ren nehri

Köln (Kolonya), 28 — Münihten tayyare ile (Köln) e geldik. Türkçede Kolonya adı ile tanınan bu şehir Almanyanın en eski yerlerinden biridir. Şehir çok eski olduğu için ortasındaki başlıca büyük caddeleri de nisbeten dardır. Bu itibarla halkın yollardan gelip geçmeleri zorlaştırmamak için caddelerin bazılarından otomobil ve araba geçmesi menedilmiştir. Kolonyalılar eskiliğine delâlet eden binaların, hatıralarını mümkün olduğu kadar iyi halde muhafazasına çalışıyorlar. Meselâ burada bir lokanta var ki, bin iki yüz sene evvel bina edilmiş. Şimdiye kadar birçokdefalar tamir edilmesine, ge-

ASIM US

(Sonu 2. ci sayıfanın 3. cü sütununda)

Inhisar Koruma Sandığı

Ankara, 2 (Kurun) — Kamutayın bugünkü toplantısında buğday koruma kanununun bir maddesine yapılacak ek lâyihasının konuşulması sırasında bu teklife ilişenler oldu.

Lâyiha, makarna, şehriye, bisküi fabrikalarından alınacak buğday koruma vergisini bir yılda yaptıklarına bakılarak toptan yıllık vergiye bağlamak için Maliye Vekiline salâhiyet veriyordu. Buna karşı Hüsnü (Muğla), hükûmetin şeker, çimento vergilerini indirdiğine işaret ederek şehriye, makarna, bisküviden alınacak verginin az bir şey tuttuğundan alınmamasını, sanatkârları uğraştıran bu sekiz on bin liralık ge-

(Sonu 9. cu sayıfanın 1. ci sütununda)

Ingiliz kabinesi çekilecek

Ingilterenin silâhlarını Almanyanınkinden aşağı bulundurduğu için suçlu sayılıyor

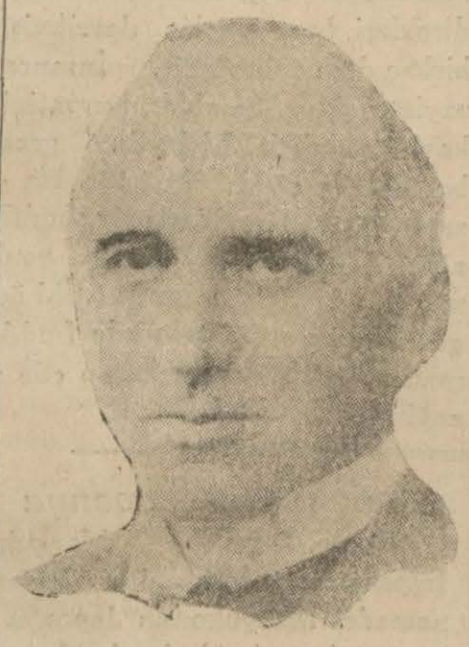

Con Saymon yeni kabineye girmiyecek

Paris, 2 (A.A.) — Londradan, "Oeuvre,, gazetesine bildiriliyor:

İngiliz kabinesi, haziran başında, işten çekileceğini krala bildirmiştir. O zaman kurulacak yeni

(Sonu 9. cu sayıfanın 4. cü sütununda)

Hitler

Gazetecilerimizi kabul ve kendilerine iltifat etti

Berlin, 2 (A.A.) — Anadolu Ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

On gündenberi Almanyayı gezen Türk gazetecileri evvelki gün Berline geldiler. Dün Mayıs şenliklerinde bulundular.

Bay Hitler bazetecilerimize çok büyük iltifatlarda bulundu. Gazetecilerle pek az mülâkat yapan B. Hitlerin bu kabulü Türklere olan muhabbet ve dostluğun bir nişanesidir.

Her tarafta ve her vesile ile dünya tarihinin en büyük adamı olan Kamâl Atatürk'den bahsolunmakta ve onun yarattığı şeylere hayret edilmektedir.

Fransız - Sovyet

Misak dün akşam Pariste imzalandı

Paris, 2 (A.A.) — Fransız — Sovyet misakı bu akşam imzalanmıştır.

Fransız — Sovyet andlaşmasının ikinci maddesine göre, Uluslar Kurumu ittifakla karar vermediği takdirde, Fransa ile Sovyetler, derhal biribirlerine yardım edeceklerdir.

Beşinci maddeye göre, yardım mükellefiyeti yalnız Avrupaya şamildir. Üçüncü madde, yardımın Uluslar Kurumunun tavsiyesini müteakip hemen yapılacağını ve Uluslar Kurumu tavsiyede bulunmadığı takdirde yardım mükellefiyetinin gene baki kalacağını beyan etmektedir.

Yağmur

İki gündür hava çok sıcak ve sıkıntılı bir hal almıştı. Bulutlar dolaşıyor, yağmur bekleniyordu. Evvelki gece yarısına doğru sıcak bir fırtına toz dumana kattı ve sabaha karşı başlayan yağmur bütün gün ve dün gece yarısına kadar hemen hiç kesilmeden sürdü. Rüzgâr Poyrazladığı için yağmurla karışan hava iyiden iyiye soğumuş, sandıklara yerleştirilen paltolar çıkarılmış ve şehir kış günlerini andıran bir şekle bürünmüştü. Gelen haberler yağmurun İstanbul civarında da yağdığını bildirmektedir.

İstanbulun dünkü hali

Olimpiyakos takımı İstanbulda

Yunan futbol takımlarından Olimpiyakos dün şehrimize geldi. Bugün ilk maçını Fenerbahçe takımımızla Kadıköyündeki statta yapacaktır. Yukarki resim misafir takımı İstanbulda gösteriyor.

Istanbul Lisesinin ellinci kuruluş yılı

Bugün, değerli bilgi yurdumuz, İstanbul lisesinin kuruluşunun ellinci yıl dönümüne rastlıyor. Lisenin Mezunlar cemiyeti bunu kutlamak için bugün mektepte bir müsamere tertip etmiştir. İstanbul lisesinin elli yılına ait tarihçeyi yedinci sayıfamızda bulacaksınız.

Askerî Liseleri bitiren gençlerimiz Harbiye Mektebinde

Kuleli, Maltepe ve Bursa mekteplerini bitiren 1020 genç dün merasimle Harbiye mektebine verildi

Dün parkta yapılan merasimden üç görünüş

(Yazısı 2 ci sayfada)

TEL YAZILARI

Karstaki zelzele felâketi

700 den fazla ölü ve yaralı var !

Ankara, 2 (A.A.) — Dün saat 13,14 de Kars ve civarında vukua gelen yer sarsıntısı hakkında meteoroloji enstitüsünden aldığımız mütemmim malûmata göre, bilhassa merkeze bağlı Diğor nahiyesinde çok felâketli olmuştur. Bütün evler çökmüş, yüzlerce hayvan enkaz altında telef olmuştur. Nahiye merkezi ve 15 köyde şimdilik tesbit edildiğine göre 200 den fazla ölü ve 500 den fazla ağır yaralı vardır. Bir çok sular çekilmiş, tarlalarda geniş çatlaklar hasıl olmuştur. Bu mıntakada şarsıntılar el'an şiddetli olarak muhtelif fasılalarla devam etmektedir.

Karsta şimdiye kadar başkaca sarsıntı omamıştır.

Digor mıntakası hasaratını tesbit etmek ve yaralıları Kars hastanesine getirmek için giden sıhhiye heyeti beraberinde 50 çadır ve yiyecek götürmüştür. Sihhiye heyeti, yer sarsıntısı neticesi dağlardan düşen kaya parçalarile kapanmış yollar üzerinde güçlükle ilerlemektedir.

TRABZONDA ZELZELE VE FIRTINA

Trabzon, 2 (A.A.) — Bu gece iki hafif zelzele olmuştur.

Dün başlıyan Kıble rüzgârı, bugün artmış, ateş saçan bir fırtına gibi sabaha kadar sürmüştür. Kiremitler düşmüş, telefon telleri, direkleri, bazı ağaçlar devrilmiş, birkaç dam çökmüştür. İnsanca zayiat yoktur. Sıcaklık, kuvvetini kaybetmemiştir. Elektrik, gece beş dakika söndürülmüştür. Hararet, 35 tir. Geceki rüzgâr, fındık ağacı dallarını hırpalamış, yeni mahsule zarar yapmıştır. İki üç gün devam ettiği takdirde fındık mahsulünü büsbütün harap edeceğinden çok korkuluyor.

Köln'ün Hususiyetleri

(Baş tarafı 1. ci sayıfada)

nişletilmesine rağmen ilk yapıldığı zamana ait direkler ile odalar olduğu gibi muhafaza ediliyor. Bundan başka gene Romalıların istilâ zamanlarından kalma bir şarap bodrumu var. Yer altında kemerler ile örülmüş olan bu yerde içkili bir lokanta olarak kullanılıyor ve bütün dünyada bir eşi olmıyan yer diye şöhret aldığı için gerek yerliler, gerek yabancılar tarafından büyük bir rağbet görüyor.

Fakat Kolonyanın hususiyeti sadece, eski bir şehir olmasından ibaret değildir. Burası ayni zamanda Almanların en zengin şehirlerinden biridir. Bunun sebebi de (Ren) nehri sahilinde bulunmasıdır. (Ren) sanayi mıntakasının en mühim bir merkezi olmasıdır. (J. G.) ismi altında toplanan boya ve kimyevî mevad fabrikalarının en büyüğü buradadır.

Umumî harpten evvel Alman boya mevaddı kimyeviye fabrikaları cihan pazarının yüzde seksen kısmına hâkim bulunuyordu. Harpten sonra bu vaziyet değişmiştir. Başka memleketlerde yeni rakipler peyda olmuştur. Bundan dolayı şimdi Alman kimya sanayii cihan istihsalâtının ancak yüzde kırkını karşılıyabilmektedir.

Bu vaziyet bu türlü Alman fabrikaları için büyük buhran husule getirmiş olduğundan (1925) senesinde Almanya dahilindeki boya ve kimyevî mevad fabrikaları (J. G.) adı altında büyük bir birlik teşkil etmişlerdir. Birlik teşkil edildikten sonra fabrikalar kendi ihtisaslarına göre ellerinde kalan (yüzde 40) pazar sahasını aralarında taksim eylemişlerdir.

Bununla beraber fabrikaya bir ziyaretçi gözü ile bakınca harpten evvele nisbetle umumî faaliyette bir eksiklik bulunduğunu anlamak kabil olmıyor. Burası insana bir fabrika değil, âdeta bir şehir gibi görünüyor. (J. G.) boya ve kimyevî mevad fabrikasında bugün bin iki yüz amele çalışmaktadır. Fabrika amele için (3500), memurları için de ikamete mahsus olarak (250) bina yapmıştır. Ayrıca bekâr amelelerin oturup kalkması için fabrika civarında kira ile verilir yerler vardır. Burası haricî şekli itibariyle bir otele benziyor. Bir fabrika amelesi için odaların kiraları ayda (12 — 24) mark arasında imiş. Bizim para ile bu kira (6 — 12) lira demektir.

Amele kendi yiyeceğini burada isterse gene kendi pişirebilir. İsterse yemeği de abone olarak alır. Yemeğin ücreti de (35) feniktir. Bu da (17,5) kuruş demektir. Yüksek halli ameleler için ayrıca konforlu odalar yapılmış. Bunların kiraları ayda (28) mark, yani (14) lira kadar tutuyor muş. Burada umumiyetle amelenin kiraya vereceği paranın miktarı kazancının onda biri olmak üzere hesap ediliyor.

(J. G.) fabrikasının tesisi tarihi bundan kırk sene evveldir. Müessisi Doktor (Duisburg) isminde bir zattır ki, daha beş on gün evvel ölmüş. Bu kırk sene içinde fabrikanın civarlara ne büyük bir iktisadî feyiz verdiğini anlamak için yalnız şu hâdiseleri görmek kâfidir:

Bu civarda bir balıkçı köyü vardır ki, kırk yıl evvel burasının nüfusu ancak bin beş yüz kadar bir şey imiş. Fabrika kurulduktan sonra bu köy kırk bin nüfuslu bir şehir olmuştur. Fabrikanın büyüklüğü hakkında bir fikir edinmek için de şuna dikkat etmek kâfidir: Fabrika içerisinde eşya nakliyatı bir şimendifer ile yapılıyor. Bu şimendiferin bütün kolları bir araya getirilir de uzatılırsa (80) kilometre uzunluğunda bir hat teşkil eder.

(J. G.) boya ve kimyevî sanayi fabrikası mevaddı iptidaiyesinin bir kısmını Türkiyeden alır. Türkiyeden aldığı bu maddeler Krom madeni ile Aydın, İzmir, Çanakkale havalilerinde yetişen palamuttur. Palamutun tonu burada fabrikada vasatî olarak (100) mark, yani (50) Türk lirasıdır.

Fabrika hemen her türlü boyaları yapar. Her türlü kimyevî maddeleri, aspirin gibi ilâçları, gazlı maskeleri ve saireyi, hattâ sun'i ipeği bile yapmaktadır.

Boya ve kimyevî maddeler fabrikaları büyük sanayiin en karışık, en büyük ve güç olanıdır. Bu fabrikanın sermayesi bir milyar mark imiş ki, bizim Türk parasiyle beş yüz milyon Türk lirası tutar.

ASIM US

Alman askerleri

Ren nehri kıyısındaki askerî olmıyan iki şehre girmişler!

Londra, 2 (A.A.) — Daily Herald'in haber verdiğine göre, Alman askerleri, Ren nehrinin sol kıyısındaki gayri askerî mıntakada, en az iki şehre girmiş bulunmaktadırlar.

Diğer taraftan Echo de Paris gazetesi de, Alman erkânı harbiyesinin, halihazırdaki silâhlanmayı güçleştirecek sorgulardan kaçınmak ve gizli tutulması gereken şeyleri açığa vurmamak kaygusile, İngiltere ile deniz müzakerelerine kat'î surette karşı koymakta olduğunu yazıyor .

Londra, 2 (A.A.) — Silâhtan tecrit edilmiş olan Ren mıntakasının en az iki şehrinde polis yerine Alman hükûmetinin askerî kıt'alar koyduğunu bildiren gazete haberlerinin Londra resmî mahfellerinde teyit edilmediğini Röyter ajansı bildiriyor.

Bu haber, resmî olmamakla beraber Lord Stanhope tarafından son günlerde Ren kıt'asmda, hakkında yapılmış olan beyanattan dolayı hususî bir alâka uyandırmıştır.

Mançuko ve Japonya

Tokyo, 2 (A,A.) — Mançuko İmparatoru, neşrettiği bir beyannamede, Mançukonun Japonya ya çözülmez bağlarla bağlanmış bulunduğunu kaydetmekte ve bu bağların Uzak Şarktaki barışı muhafaza etmek için daha ziyade sıklaştırılacağı ümidini izhar etmektedir.

Askerî liseleri bitiren gençlerimiz Harbiye Mektebinde

Askerî liseleri bitirerek Harbiyeye geçecek gençler dün Gülhane parkında merasimle Harbiye alayına teslim edilmiştir. Havanın yağmurlu olmasına rağmen talebelerin aileleri ve kalabalık bir hak kütlesi parka gelmişlerdi. Saat iki buçukta önde Harbiye müzikası olduğu halde Harbiyeden bir bölük, sonra Bursa ve sırasile Maltepe, Kuleli liselerini bitirenler geldiler. Merasime Maltepe lisesi müdürü erkânı harp miralayı Âdil Türer riyaset ediyordu. Evvelâ Harbiyeden bir genç, Harbiyeye geçen arkadaşlarını tebrik etti. Buna Maltepe lisesinden Ekrem cevap verdi. Bundan sonra mektep müzikaları İstiklâl marşını çaldılar ve Harbiye alayı önde olmak üzere talebe parktan ayrıldılar. Talebe Taksimde durmuş ve âbideye büyük bir çelenk koymuştur. Saat beşe doğru Harbiyeye girilmiş orada talebe merasimle mektebe alınmışlardır.

Bu sene Kuleliden (700), Maltepeden (200) ve Bursadan (120) olmak üzere 1020 talebe askerî liseleri muvaffakıyetle bitirmiş ve Harbiyeye geçmiştir. Bu talebeler arasında 6 Mayısta bir seçme imtihanı yapılacak ve içlerinden en çok muvaffak olacak talebelerden bir kısmı askerî mühendislik ve fen memurluğu tahsil etmek ve beş sene kalmak üzere Fransa ve Almanyaya gönderilecekler dir.

Harbiyeye geçen talebeler arasında epeyce bir mikdarda doktor, eczacı, kimyager askerî hâkim ve muallim sınıflarına ayrılmış olan talebeler de vardır. Bir iki gün sonra da Harbiyede bu talebeler piyade, topçu, süvari, istihkâm, muhabere ve nakliye gibi muhtelif askerî sınıflara ayrılacaklardır.

Kendi duyumlarımız

Posta münakalât ücretleri

Ankara, 2 (Kurun) — Posta münakalât ücretleri lâyihası bütçe encümeniden çıktı. Kabul edilen şekle göre, maktu ücrete tabi daireler, posta ücretlerinin bir aylık tutarını her ay ödeyeceklerdir. Bakanlıklar bütçelerinde posta işleri için ayrılacak tahsisat bir fasıldan diğerine nakledilemiyecektir.

Hilâliahmer, Himayei etfal, tayyare cemiyeti muhabereleri, kıymetli, kıymetsiz posta paketleri; askerî yatı mektepleri ve Darüşşafaka talebelerinin, onbaşıya kadar asker ve jandarmanın akrabalarile yapacakları muhabereler ücretleri senelik maktu olarak posta idaresine ödenecektir.

Jandarma umum kumandanlığı

Ankara, 2 (Kurun) — Jandarma umum kumandanlığı da Yenişehirdeki binasına nakledildi.

Ankara, 2 (Kurun) — Kükürt, göztaşı, potas nakliyatında Nafia Bakanlığınca yapılan yeni tenzilâtlı tarife 4 Mayıstan itibaren mer'î olacaktır.

Posta teşkilât lâyihası

Ankara, 2 (Kurun) — Posta, telgraf idaresinin memurin kanunu bugünlerde bakanlar heyetinden çıkacaktır. İdarenin teşkilât lâyihası, Başvekâlet müşteşarı bay Kemalin başkanlık ettiği ve Maliye Bakanlığının da bir murahhas bulundurduğu komisyon tarafından tetkik edilmektedir.

Resimsiz giren eşya

Ankara, 2 (Kurun) — Kanunları mucibince resimden muaf olarak memlekete girmiş olup gerek kullanıldıktan sonra gerek kullanılmadan memleket dışına çıkarılacak veya muafiyeti haiz olmıyan mahallerde kullanılacak eşyadan gümrük resmi alınmıyacağı gümrüklere bildirildi.

Kaşar ve kaşkaval

Ankara, 2 (Kurun) — Kaşer ve kaşkavaldan ayrı ayrı gümrük resmi alınmasının Bakanlar heyetince kararlaştırıldığı doğru değildir, Dış Bakanlığı, kaşar ve kaşkaval peynirleri arasında fiatça fark olup olmadığını Sofya elçiliğimizden sormuştur.

Meriç — Evruz ırmağı kenarında

Ankara, 2 (Kur.) — Türkiye — Yunanistan arasında imzalanan Meriç — Evruz ırmağının her iki kıyısında yapılacak idrelik tesisatın tanzimine dair itilâfın tasdikine ait lâyiha Kamutaya verildi.

Ankara — Istanbul telefonu

Ankara, 2 (Kurun) — Ankara — İstanbul telefonuunun kuvvetlendirilmesine karar verilmiştir. Şimdiki mevcüde yeniden 6 yol ilâve edilecektir. Bu iş için lâzım gelen cihaz münakasaya konulmuştur.

İstanbul — Ankara telefonu kuvvetlendirildikten sonra görüşme ücretlerinde umumî bir tenzilât yapılacaktır.

İzmir — Ankara tenefonu fazla rağbet kazanmıştır.

Spor klüplerindeki yabancılar

Ankara, 2 (Kurun) — İdman cemiyetleri ittifakı umumî merkezi yarın yapacağı ikinci toplantısında bazı İstanbul klüplerinde oynıyan ecnebilerin vaziyeti de görüşülecektir.

İdman cemiyetleri ittifakı başkanı bay Aziz, yanında kayak sporları antrenörü olduğu halde Elma dağında tetkikler yapmıştır. Öğrendiğime göre, Elma dağında otel ve kayak sporları yapmağa gidecekler için sığınaklar yaptırılacaktır.

Bir Fransız filosu Italyayı ziyaret edecek

Roma, 2 (A.A.) — Mayısın sekizinde birinci Fransız filosunun bir kısmı Napoliyi resmen ziyaret edecektir. Filo Napolide 15 Mayısa kadar kalacak ve Amiral Monget ile Laborde bir zabıta müfrezesiyle Romaya gelerek iki gün kalacaklardır.

Romada Kral ve Bay Mussolini tarafından kabul edilecekler dir.

Yunanistanda

Atina, 2 (Kurun) — Muhalif partiler reislerinin dün de muhakemesine ve müdafaa şahitlerinin dinlenmesine devam olunmuştur. Eski dış işleri bakanı bay Maksimos, eski meb'usan cemlisi başkanı bay Bozikis, suçlu Papanastasyu lehinde şahadet etmişlerdir. Şahit sıfatile dinlenen Trabzon metrepolidi de ruhanî kisve messelesinde Papanastasyunun efkârı umumiyenin heyecanını yatıştırmağa çalışmış olduğunu, Venizelos partisi reis vekili Sofulisin Sisamdaki evinde kaldığına göre isyana iştirak edememiş olacağını söylemiştir.

İki şahit de Kafandaris lehinde söz söylemişlerdir. Eski diktatör Panagalos, Gonatasın Venizelosla arası açık bulunduğuna bakılırsa isyana iştirak etmemiş bulunduğuna şahadet etmiştir. Bugün suçluların müdafasına başlanacaktır.

Atina, 2 (Kurun) — Başbakan B. Çaldaris bugün eski dış işleri bakanı bay Maksimosu kabul ederek 10 mayısta Bükreşte toplanacak olan Balkan antlaşması konseyinde görüşülecek meseleler hakkında izahat almıştır.

işaretler

Papazın kapadığı kapı

Gazetelerde okuyorum:

Falan ecnebi mektebi bu ders yılından sonra kapanacakmış.

Filan yabancı bayrak altında gün geçiren mektep, hocalarına artık maaş vermiyeceğini bildirmiş. Yani kapılarının üstüne "kiralık hane„ levhasını asmak emelindedir.

Bu cins haberlerle sıksık karşılaşırsınız.

Ecnebi mekteplerinin Türkiyeden pılıyı prtıyı toplayıp göç kafilesi halini almaları bir yandan kıyafet kanununa uymak istemiyen müteassıpların hareketi gibi gösterilmek istenmektedir.

Cüppelerini çıkarmak istemiyen papasların kornetlerini çıkarmak istemiyen sörlerin bu feragatini gözyaşlariyle anacaklar bulunacaktır.

Müteassıplar istavrozlar çıkararak ne kadar ağlasalar, gözyaşları dökseler revadır.

Kovanlarını bırakıp giden arılar bir daha artlarına dönüp bakmayacaklar, bir daha buralardan güzel, genç, sevimli, taze bir bahar çiçeği gibi önlerine açılmış genç Rumlardan alacakları balları, kovanlarında petekleştiremiyecekler.

Bunun için ne kadar yansalar, diz dövseler yeridir.

Fakat bu papazlar, bu sözler bu dünyaya sadece cüppe ve bir kornetle mi bağlıdırlar?.

Sadece bunun için mi yuvalarını boş bırakıp başka iklimlerin yolunu tutuyorlar?

Bunu ciddi sancak çok amma, pek çok safdillik olur.

Papaz mektep kapılarının ardına bir daha açılmamak üzere bir papas eliyle kilitlenmesi, ve çan seslerinin yerinde donup kalması, bir sürü hâdiselerin sonudur.

O, ne bir hiddet, ne bir içsıkıntısının ortaya attığı bir kırgınlıktır.

Nasıl biriken bir sürü sebepler bir zamanlar bu mektepleri yurdun köşelerine birer arı kovanı gibi yerleştirmiş, günler onları büyütmüş, genişletmiş ise, bugün de artık bizim maarif tarihinde hazin bir fasıl olarak yer almaya başlıyorlar.

Bizde ecnebi mektebi bir yarı müstemlekenin, bir istilânın alâmeti olarak hudutlardan içeri adım atmıştı. Kimi dini, kimi insanlığı bir maske olarak kullanıyordu.

Fakat bu din ve insanlık kahramanlarının adımları, mensup oldukları hariciye nezaretlerinin, ökonomi kurumlarının ve erkânı-

Sadri Ertem

(Sonu 4. cü sayıfanın 5. ci sütununda)

ŞEHİRDE

Ispanya yumurtalarımızı almıyormuş

Yumurta piyasası sarsıldı; tacirler haklarının korunması için hükûmete müracaat ettiler

Ispanyol yumurta tacirleri, Türk yumurtacılarına telgrafla, Ispanya hükûmetinin Türk yumurtalarının men'î hakkında karar verdiğini ve yumurta göndermemelerini bildirmiştir. Bunun üzerine bu vaziyet İspanyadaki Türkofis mümessilliğinden sorulmuştur. O da ayni cevabı vermiştir.

Yumurtacılar dün de toplanarak bu mesele üzerinde görüşmüşler, Dışişleri ve Ökonomi Bakanlıklarına müracaat ederek 350 bin liralık yumurtanın mahvolduğunu ve İspanya mallarına karşı da böyle hareket edilerek mühim miktarda olan bu paranın kurtarılmasını istemişlerdir.

Dışişleri Bakanlığı umumî kâtibi Bay Nüman Rifat ve Ökonomi Bakanlığı müsteşarı Bay Faik Kurtoğlu hükûmetin bu işle ehemmiyetli surette uğraştığını, bu işin memleketimiz lehine uygun bir şekilde halledilmesi için her şeyin yapılacağını telefonla bildirmişlerdir.

Diğer taraftan bu haber piyasada da tesirini göstermiş, yumurta fiatleri düşmüş, hiç alışveriş yapılmamıştır.

Bugünkü halde, Ispanya gümrüklerinde sekiz bin sandık Türk yumurtası vardır ve bunun değeri yüz bin liradır. Karadenizden yüklenmiş diğer on üç bin sandık yumurtanın da değeri yüz elli bin liradır. İstanbul piyasasında da İspanya için hazırlanmış yüz bin liralık sekiz sandık yumurta vardır ki bu yumurtaların ne olacağı bilinmemektedir.

Seyahat mevsimi

Peşte sergisini görmek için gidenler

Son hafta içinde şehrimize birçok seyyah geldiği gibi, evvelki akşam da memleketimizden de bir kısım Türk seyyahları Avrupaya gitmiştir.

Peştede açılan sergiye, evvelki akşamki Konvansyonel trenine takılmış olan üç yataklı vagonla 63 Türk seyyahı gitmiştir.

Bu seyyahlar fabrikatör, tüccar, doktor ve müteahhitlerden mürekkeptir. Ayni kafileyle gene memleketimizden iki Alman gitmiştir.

Seyyahlar Peşteden sonra Viyanaya da gidecekler, ayın on üçünde şehrimize döneceklerdir.

Son hafta içinde şehrimize gelen ve yekûnu altı yüze varan Romen seyyahlarının son kafilesi dün gitmiştir.

Kafilenin reisi Bay Erdeş demiştir ki:

"Romanyaya gider gitmek ilk işim Romen gazetelerine Türkiyede gördüklerimi yazdırmak olacaktır. Türkiye hakkında yapılan propagandaya tamamen ugun bir halle karşılaştım. Gümrükten, zabıtadan, halktan gördüğümüz kolaylık ve iyi karşılama; yarın hemen her Romanyalı seyyah teşkilâtçının bir grupla Türkiyeye gelmesini mucip olacak bir vaziyettedir. Bir iki aya kadar yeniden seyyahlarla Türkiyeye geleceğim. Ve önümde böyle bir seyyah memleketi oldukça, bu seyahatlerimi sıklaştırmak benim için güç olmaz...„

Dün General Fon Ştroyben vapuriyle üç yüze yakın Alman seyyahı gelmiştir.

Bu sabah Nilçoki isimli vapurla 450 Alman seyyahı Rusyadan gelecektir.

Ayni vapur ayın 29 unda limanımızdan geçerek Odesa ve Yaltaya gitmişti.

Şehrimize gelmiş kadın murahhaslardan Amerikan murahhası Bayan Şeyn dün Moskovaya gitmiştir.

Mütekait askerler için yaptırılan rozetler

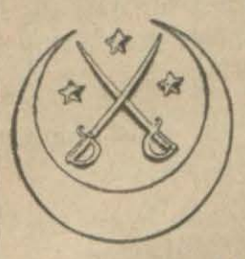

Mütekait zabitler, ümera ve erkân için askerî mütekaitler cemiyeti tarafından Almanyada rozetler yaptırılmıştır.

Mütekaitlerin halk arasında tanınması ve kendilerine hürmet edilmesini temin edecek olan bu rozetlerin yapıldığı askerî ve resmî bütün dairelere bildirilmiştir.

Rozetler yuvarlaktır. Üzerinde kırmızı zemin üzerine ay, çaprazvari iki kılıç ve yıldızlar vardır.

Zabitlerin rozetlerinde ay, kılıç ve yıldızlar beyazdır. Zabitlerin rozetinde mülâzım için bir yıldız, birinci mülâzım için iki yıldız, yüzbaşı için üç yıldız bulunacaktır. Ümeranın rozetlerinde ay beyaz, kılıç ve yıldızlar sarıdır. Binbaşı bir yıldız, kaymakam iki, miralay üç yıldızla gösterilmiştir.

Erkânın rozetlerinde ay, kılıç ve yıldızlar kâmilen sarıdır. Miriva bir yıldız, ferik iki yıldız, birinci ferik üç yıldızla gösterilmiştir.

Zabit rozetleri 50, ümera rozetleri 75 kuruşa satılmaktadır. İstanbulda bulunan yedi binden fazla mütekait kısa bir zaman zarfında rozetleri takacaklardır.

Gelenler, gidenler

BAY HİLMİ ve BESİM — Kültür Bakanlığı genel müfettişlerinden Bay Hilmi, Bay Besim Ankaraya gitmişlerdir.

Elektrik ve su

Makbuzlardaki pul paralarını şirketler verecek

Elektrik ve su şirketlerinin makbuzlarına yapıştırılan pulların parasını bundan sonra şirket verecektir. Bayındırlık Bakanlığının bu hususta bildirimi üzerine şirketler başmüfettişliği alâkadarlara bu kat'î vaziyeti anlatmıştır.

Sarfiyat makbuzlarına yapıştırılan pulun ücreti obonelere ait değildir. Bilâkis, damga kanununun yedinci maddesine göre, o makbuzları tanzim ve imza eden şirketlere ait olduğu için şirketin ödemesi lâzım gelmektedir.

Diğer taraftan elektrik şirketinin 935 senesi ikinci üç aylık tarife komisyonu toplanarak yeni bir tarife tesbit etmiştir. Yeni tesbit edilen tarife son şeklini almak üzere bir iki güne kadar Ankaraya Bayındırlık Bakanlığına gönderilecektir.

Bu ayın on beşine doğru da tramvay tarife komisyonunun toplanması beklenmektedir.

Maçkada yapılan yeni hattın inşaatına devam edilmektedir.

Esnafa yapılacak yardım şekilleri

Hazırlanan projeye göre işsiz kalan esnafa, cemiyeti tarafından, çalıştığı zaman kazandığı yevmiyenin belli bir nisbette bir yevmiye verilecektir. Ölüm halinde de gene ölenin ailesine kazancı nisbetinde bir yardım yapılacaktır.

Bundan başka her cemiyetin hususî bir doktoru olacaktır. Bu doktor, hasta olan esnafı muayene edecektir.

SIYASA

Mısırda

1935 den 1933 yılına ricat !

Mısırda siyasî vaziyet birdenbire değişti.

Dört ay evveline kadar Mısır sarayının hazırladığı rejim hüküm sürüyor; saray, Mısırın bütün mukadderatını ele almış bulunuyordu.

Fakat sarayın bu vaziyeti Mısırı hoşnut etmedikten başka memleketin başına kuvvetli bir hükûmetin gelmesine, bu hükûmetin memleketi alâkadar eden büyük meseleleri halletmesine engel oluyordu.

Saraya istinat eden hükûmetler Mısırda hüküm sürdükleri sırada milliyetçi kuvvetleri dağıtmağa ve körletmeğe muvaffak oldular. Bu yolda kullanılan vasıtalar, meşru olmaktan çok uzaktı. Fakat bu hükûmetlerden hesap soran bir merci bulunmadığı için istediklerini yapıyor ve iktidar mevkiinde tutunuyorlardı.

Bu vaziyet dört ay önce İngilterenin Mısırdaki mümessili tarafından dostane bir nasihat şeklinde ileri sürülen müdahale ile nihayet buldu ve hiç bir fırkaya dayanmıyan Nesim Paşa hükûmeti iş başına geldi.

Nesim Paşanın iktidar mevkiine gelmesi üzerine boğucu tazyiklere uğrayan "Vefit„ fırkası yeniden dirildi ve memleket ekseriyetinin gene kendisiyle birlikte olduğunu gösterdi.

Nesim Paşanın vazifesi, saray hükûmeti ve fırkası tarafından hazırlanan kanunu esasiyi ilga ederek yerine ya 1923 kanununu iade etmek, yahut yeni bir kanunu esasî yapmak, memleketi demokrasi hayatına kavuşturmak, geçmiş hükûmetlerin suiistimallerini silip süpürmekti.

Nesim Paşa saray ve saray fırkası tarafından yapılan kanunu esasiyi ilga ettiği halde yeni bir kanunu esasîyi yapmak yolunda mukavemet görüyordu.

Bu mukavemetin membaı arana arana bulundu ve sarayın hassa nazırı olan İbraşi Paşanın bu teşebbüslere karşı geldiği anlaşıldı. İbraşi Paşa, Kralın itimadını haiz, gayri mesul bir saray memuru olduğu için, bu adamı bertaraf etmek ve teşebbüslerini akamete uğratmak hükûmetin elinde değildi.

İngiltere hükûmetinin Mısır mümessili tekrar, fakat dostane bir nasihat şeklinde, müdahale etti ve Kralın bu adamı uzaklaştırmasını istedi. Kral, bir müddet mukavemet etti ve mutemedinden ayrılmak istemedi.

O zaman Kralın yerine bir saltanat naibinin tayini ile düğümü çözülmesi düşünüldü ve Kral ancak bu vaziyet karşısında İbraşi Paşayı saraydan ayırmağa ve Mısırın Brüksel sefirliğine tayine razı ildu.

Bu son müdahale üzerine Kral derhal Vefit fırkasına dönerek 1923 kanunu esasisini iade etmek fikrinde olduğunu gösterdi.

Ayni zamanda Mısır matbuatı İngilterenin müdahalelerinden hızlanmağa ve İngilterenin Mısır işlerine karışmamayı taahhüt ettiği halde mütemadiyen müdahale etmekte olduğunu söylemeğe başladılar.

Müdahalelerin vukubulduğunda şüphe yoktur. Fakat bu müdahalele-

ö. R. Doğrul

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

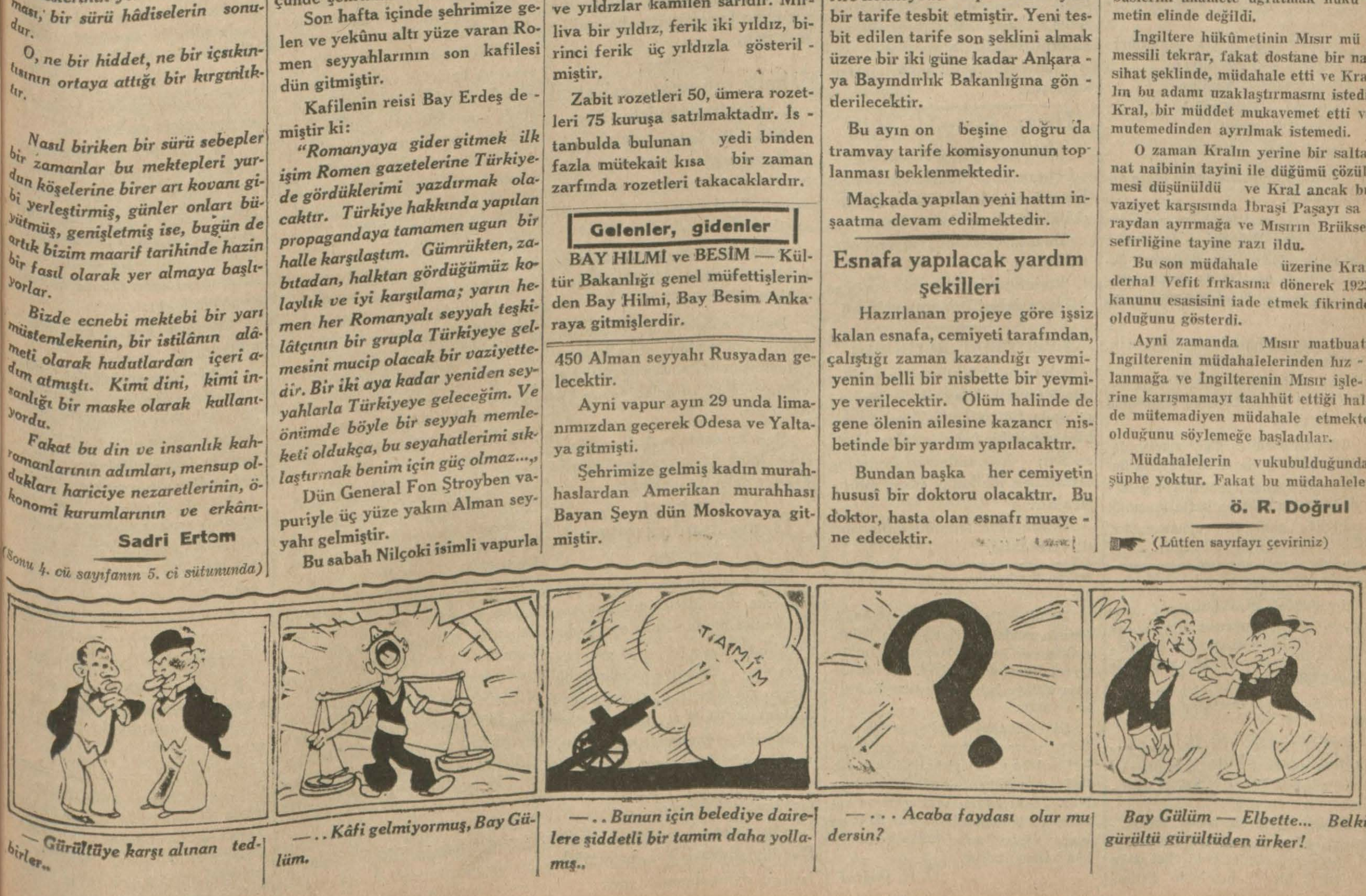

— Gürültüye karşı alınan tedbirler..

— .. Kâfi gelmiyormuş, Bay Gülüm.

— .. Bunun için belediye dairelere şiddetli bir tamim daha yollamış..

— ... Acaba faydası olur mu dersin?

Bay Gülüm — Elbette... Belki gürültü gürültüden ürker!

SPOR

Bugünkü maç

Fenerbahçe ile Olimpiyakos kaşılaşıyorlar

Yunanistanın Olimpiyakos takımı dün sabah şehrimize geldi. İlk maçını bugün saat 16,30 da Fenerbahçe takımımızla Fenerbahçe stadında yapacak

Fener klübünün eski oyuncusunu cezalandırmış olması münasebetiyle takımın bugün sahaya şöyle bir kadro ile çıkacağı söylenmektedir:

Hüsamettin — Lebip, Yaşar — Esat, Ali Riza, Reşat — Fikret, Şeref, Namık, [illegible] Naci.

Fazılla Cevat, Libertas maçındaki hâdise dolayısiyle klüpleri tarafından cezalandırılmıştır. Niyazi ise ayni maçta sakatlanmıştı.

Bu itibarla Fenerbahçe takımı zayıf kadrosuna göre bilhassa müdafaadan kaybetmiş bir vaziyette bulunuyor demektir. Takımın başka klüplerden oyuncu ile takviyesinin de mevzuu bahsolduğu söyleniliyor.

Yunan takımına gelince; birkaç sene evvel şehrimize gelen ve iyi bir tesir bırakan bu takımın şimdiki vaizyeti hakkında bir bildiğimiz yoktur.

Bununla beraber Olimpiyakosun memleketin en ileri bir takım olması onun değeri hakkında bize kâfi bir fikir verebilir.

Fenerbahçe takımımıza muvaffakiyet diliyoruz.

Mektep takımları maçları geri bırakıldı

Dün havanın birdenbire bozması ve sabahtan itibaren şiddetli bir yağmur yağması yüzünden gazetemizin himayesi altında mektep maçlarının dün oynanacak kısmı geri bırakılmıştır.

Takımlar da, hakemle sahaya gelmişler, fakat sahanın vıcık vıcık çamur olması ve yağmurun şiddetle devam etmesi yüzünden maçlar, hakemler tarafından tehir edilmiştir.

Geri bırakılan maçlar şunlardır:

Boğaziçi — Pertevniyal.
Haydarpaşa — Yenilise
Kabataş — Darüşşafaka
Vefa — Yüceülkü
Haydarpaşa — İstanbul.

Mektepliler şampiyonası idare komitesinden:

Bu hafta geri bırakılan maçların birincisi olan Boğaziçi — Pertevniyal maçı, 6 Mayıs Pazartesi günü Şeref stadında saat 16 da oynanacaktır. Maç hakemi İzzet Muhittin Apaktır.

Evvelce geri bırakılan maçlardan, Haydarpaşa — Yenilise maçı da ayni gün, ayni sahada saat 17,30 da hakem Halit Galip Ezgünün idaresinde oynanacaktır.

Dün tehir edilen diğer maçlar da, bütün müsabakaların 30 Mayısta imtihanlardan önce bitmesi için gelecek haftadan itibaren hafta arasında muhtelif günlerde oynanacaktır. Günler ayrıca ilân edilecektir.

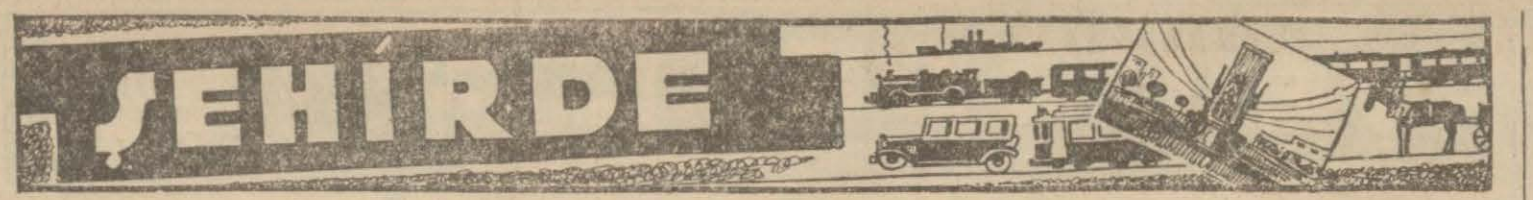

Yapı amelesinden Şirvanlı İsa

Beş Lira aşırmak suçuna beş şahit!

Yapı amelesinden Şirvanlı İsa, para aşırdığı iddiasile yakalanmış, Sultanahmet birinci ceza mahkemesinde sorguya çekilmiştir.

İsanın, bir kahvede para sayan hamalların masa üstüne koydukları paradan beş lirasını alıp savuştuğu iddia ediliyor. Beş şahit var.

Şirvanlı İsa, kendisinin eskiden hamallık ettiğini, o sırada bu beş kişi ile arası açıldığını, onların şimdi öç almak için bu asılsız işi ortaya attıklarını söyledi.

Hâkim Reşit, ikametgâh gösteren İsayı serbest bıraktı. Şahitleri çağırmağa karar verdi.

Bir mandıradan çalınan koyunların davası

Şişli dışarısında bir mandıradan koyun çalmaktan suçlu Fahri ve Ahmet, İstanbul üçüncü ceza mahkemesinde muhkeme edilmişler, bazı şahitler dinlenilmiştir.

Bunlardan polis Ferit, Ahmedin evinde kaçak et bulunduğunu, bunun mandıra kapısı kırılmak suretile içeriye girilip alındığını itiraf olunduğunu söylemiştir.

Mahkeme, Ahmedin yaşının adlî tıp işleri müdürlüğünce tayini için, muhakemeyi başka güne bırakmıştır.

Gramofon ve plâk çalmaktan suçlu!

Keork isminde birinin Kumkapıdaki evine girerek bir gramofonla otuz üç plâk çalmaktan Apet ve çalınmış malı, çalınmış olduğunu bilerek satın almaktan İstepan isimlerinde iki kişinin, İstanbul üçüncü ceza mahkemesinde muhakemeleri görülmüş, şahitlerin ifadeleri alınmıştır.

Muhakeme, şahit çağırılmasına kalmıştır.

Hicaz kralının oğlu Ankaraya gelecek

Hicaz kralı Ebüssuudun oğlu Emir Suut yakında Hicaz Dışişleri Bakaniyle seyahate çıkacaktır.

Bu arada Ankarayı ziyaret edeceklerdir.

Emir Suut bundan iki sene önce bir kere daha Türkiyeye gelmişti.

Lehistanın kurtuluşu

Lehistanın kurtuluşunun yıldönümü olması dolayısile bugün saat onda Beyoğlunda Terra Santa kilisesinde bir âyin ve öğleye doğru Leh klübünde başkonsolos tarafından bir kabul resmi yapılacaktır.

Akşam üzeri amatörler bir temsil verecektir.

Güzel bir örnek

iki genç düğün masraflarını Tayyare Cemiyetine verdiler

Tayyare Cemiyeti genel başkanı ve Çoruh Saylavı Bay Fuat Bulcanın kızı Bayan Türkânla kocası Bay Nüzhet Teğmene düğün için yapacakları masrafı Tayyare Cemiyetine vermeyi daha faydalı bulmuşlar ve bu güzel kararlarını yerine getirmişlerdir.

Cemiyet kendilerine altın madalya vermiştir.

Bakanlıkların inşaat işleri

Haber aldığımıza göre, yeni bütçe kanunu şimdi bir çok Bakanlıklarda ayrı ayrı birer müdürlüğe verilen Bakanlık inşaat işlerini, Bayındırlık Bakanlığındaki dairede birleştirilecektir.

Bu suretle inşaatın hem teknik tarafı kuvvetlendirilmiş, hem de bütçede mümkün olan tasarruf yapılmış olacaktır.

Deniz tarifesinden memnun olmıyanlar var

1 Mayıstan itibaren tatbik edilmeğe başlanan deniz tarifesinin bazı noktaları, ticaretle meşgul olan bazı kimseler arasında memnuniyetsizlik uyandırmıştır. Meselâ karpit gibi nakledilmesi çok az olan bir maddeye ait nakil ücretinin indirilerek, bunun yerine demir gibi çok nakledilen bir maddenin ücretinin arttırılması tenkit edilmektedir.

Diğer taraftan, halk biletlerinin de lüzumu kadar işe yaramıyacağı ileri sürülmekte, gelip gitme gününün fazlalığından bahsedilmektedir.

Mahalle mümessilleri nasıl çalıştırılacaklar?

Muhtarlar kaldırıldıktan sonra bunların vazifeleri belediye ve zabıta tarafından seçilen mahalle mümessilleri arasında taksim edilmişti.

Bu mümessillerin daimî olarak geniş bir kurum şeklinde çalıştırıldıkları görülmüştür.

Dahiliye Bakanlığı, mümessillerin daimî bir teşkilât halinde çalıştırılmasının kanuna uygun olmadığını vilâyet ve belediyelere bildirmiştir.

Bundan sonra mahalle mümessilleri kanunların vazifeye çağırdığı anda çalıştırılacaklardır.

Damgalandırılmıyan ölçüler

934 senesinde damgalanması icap eden tartı âletlerinin muayene ve damga müddeti altı ay kadar uzatılmıştı. Bu müddet 31 mayısta bitecektir. Belediye şubelere bir tamim göndermiş, damgasız ölçü kullananların bu ay sonuna kadar ölçülerini damgalattırmalarını, müddet geçtikten sonra bulunacak damgasız ölçülerin müsadere edileceğini bildirmiştir.

Ölçü âletleri Eminönü, Fatih, Kadıköy, Beyoğlu âyar memurluklarında damgalanmaktadır.

Mütareke, istiklâl harbi ve Lozan

Bay Hikmetin inkılâp kürsüsünde dünkü dersi

Manisa saylavı bay Hikmet, inkılâp kürsüsündeki dersine dün devam etmiş, mütareke devrini ve istiklâl harbini Lozan konferansına kadar anlatmıştır. Bay Hikmet dersine şöyle başlamıştır:

"— Mütareke teklifine Millî hükûmet 5 Nisan 1922 de cevap verdi. Müttefiklerin maksadı Anadoluyu tahilye etmeden mütareke aktetmekti.

Millî hükûmet Anadolunun tahliyesini, istiyordu. İstanbul, Anadoludan çıkarılacak kuvvetlerin Trakyaya geçirilmesini istememişti. On beş Nisanda İngilizler bize: "Farzedelim, ki Yunan hükûmeti tahliye etsin. Biz nasıl onların Trakyaya gitmelerine mâni olalım, meşru hükûmet böyle istiyor.,, diyordu.,,

Bay Hikmet bizim, mütareke olmadan da sulh şartlarını görüşebileceğimizi bildirdiğimizi işaret ederek Avrupada Türkiye aleyhine yapılan menfî propagandaları ve bu arada İngilterenin bizi manen ve maddeten baltalamak siyasetini anlatmıştır. Bu siyaset İstanbulu Yunanlılara işgal ettirmek ve büyük bir abloka hazırlamaktı. Türkiye aleyhine yapılan propagandalar ise hıristiyanlara ve Ermenilere zulüm yapıldığı için, ki bunun hiç bir aslı yoktu. Bay Hikmet, 1922 Ağustosunda Londraya giden Fethi Beyin — şimdi Londra elçisi — ne İngiliz başvekili ne de hariciye vekili tarafında nkabul edildiğini, hattâ Röyter ajansının o vakte kadar görülmiyen şekilde alaylı bir tebliğ neşettiğini anlatmıştır. Bu tebliğde, Fethi Beyin pasaportunu vize ettirirken başvekil ve hariciye vekilile temasta bulunacağını söylememiş olduğunu, onun için kabul edilmediği, bununla beraber söylemiş olsa da İngilterenin ancak müttefiklerle temasta bulunacağı için Fethi Beyi kabul etmiyeceği muhakkak olduğu yazılmakta idi.

Profesör, 26 Ağustosta Anadoluda taarruza geçildiğini, İngiliz amirallerinin altı ayda düşürülemez dedikleri Afyonkarahisarın 2 günde düşürülerek on dört günde İzmire varıldığını anlatmış, bundan sonra İngilterenin telgrafla "İzmir başkonsoloslukları müzakere için sizinle görüşecek, nereye gelsinler?,, diye sorduğunu ilâve etmiştir.

Bay Hikmet ordunun Çanakkaleye ilerlemesini, Mudanya mütarekesini de anlatarak Lozan konferansına geçmiş, şunları söylemiştir:

"— Lozan sulhünü kendisine birinci derecede ehemiyetli iş addeden üç devlet vardı. Türkiye, Yunanistan ve İngiltere. Türkiye oraya garp cephesi kumandanı ve Mustafa Kemalin en yakın arkadaşı İsmet Paşayı murahhas göndermişti. Mustafa Kemal, herhangi bir zamanda olursa olsun, Lozandan gelecek telgrafın kendisine verilmesini emretmişti. Uyurken bile uyandırılarak gelen telgraf veriliyordu. Mustafa Kemal bunları okuyor, lâzım gelen talimatı veriyordu. Lozan sulhü

iki senedenberi yapılan mücadelenin, dökülen kanın mükâfatı olacaktı. Tarihte nadir em[...] görülen Dumlupınar muzafferiyetini kazanmıştık. Londrada da bir muzafferiyet kazanmamız lâzımdı.,,

Papasın kapadığı kapı

(Baştarafı 3 cü sayıfada)

harbiye dairelerinin adımları müvazi gidiyordu.

Finans, ökonomi, mektep ve [...]lâh biribirini tamamlıyarak emp[...]yalizmin yolunu açıyordu.

Falan yerde İsanın heykeli, falan yerde insanlık, falan yer[...] bayrak, falan yerde süngü ve te[...]güsü halinde karşımıza çıkan [...]ni şeydi.

Yabancı mektebi vardı ki, [...]tolik kilisesi hesabına çalışır[...] Gerçi bunun adamları bir yurt[...] dışarı çıkarılmıştı. Fakat bu [...]damlar gene bir devlet adamı[...] dediği gibi papaz onlara göre "[...]ihracat emteası,, idi.

Kendi yurtları dışında fin[...] ve koloni politikasiyle elele yür[...]dü.

Öyle mektepler vardı ki, Tür[...]yenin büyük Cermen emperya[...]mine yem olduğunu hesaba [...]yan plânlara göre açılmıştı. [...] plâna göre Türkiye Berlinle B[...]dat arasında gepgeniş karınla [...]şıyan büyük Kayzerlik Alman[...]sının yalnız bir yardımcısı, mu[...]fızı değil, bir açık pazarı, bir [...]tış yeri idi. Bu satış yerine t[...]car kâtibi, komisyoncu yam[...] yetiştirmek lâzımdı.

Bu tez için çalıştı.

Öyle mektep vardı ki, ke[...] yurtlarında hıristiyan itikatla[...] hisse senedi haline koyan şirke[...]rin elindeydi. Bu kurullar ins[...]lığa hizmet ettiklerini mecmu[...]riyle, kitaplariyle, nutuklariyle [...]yuna tekrar eder dururlardı. N[...]kim bir zamanlar İstanbulda çı[...] mecmuayı misyoner grupları [...]rıstiyanlığı yaymağa yardım [...]yor diye ilân etmişlerdi. Bu[...] Nevyorkta bir tacir gibi tasav[...] edilen protestan İsanın hesab[...] hıristiyanlığı yaydıklarını söyle[...] böylece yardım görürler, Tür[...]yede gül gibi yaşarlardı. Bun[...] hıristiyanlık ticaretinin verim[...] idi.

Mektepler vardı ki, sadece p[...]paganda için açılmışlardı.

Bu mektepler bir taraftan d[...]letin insan yetiştirme işindeki [...]şüncesinden, bir taraftan da m[...]leketteki anaların, babaların e[...]bi hayranlığından istifade ede[...] günlerini gün ediyorlardı.

Fakat bugün finans koloni[...]ten kurtuluyor.

Ökonomi koloni vaziyetin[...] çıkıyor.

Devlet tam erginliğini buld[...]

Kanun sınırlardan istilâ g[...]larının adım atmasına müsa[...] vermiyor. Bütün bu ileri oluşla[...]rasında önce yurda emperyaliz[...] kafası diye giren mektep, Türki[...]de koloni politikasının eli, a[...] kopmuş bir hale geldiğini anlı[...] Onun için şimdi bir kesik kelle [...]bi seke, seke geldiği yere dö[...]yor.

Sadri Ertem

Kadınlar birliğinde

Kadınlar birilği bugün saat [...] beşte fevkalâde bir kongre yap[...]rak birliğin fesih kararını ver[...]cektir.

[...]ri icap ettiren ne?

Demindenberi naklettiğimiz vakalar, İngiltere mümessilinin ancak Mısırın dahilî işleri çıkmaza saptıkça vaziyeti kurtarmak için müdahale ettiğini gösteriyor.

Hakikat böyle olmaktan çok uzaktır.

Çünkü Mısırda vaziyetin ikide bir çıkmaza sapmasına sebep, İngilterenin Mısırdaki siyasî ve askerî hâkimiyetidir.

Bu hâkimiyet olmasaydı, Mısırlılar her çıkmaza saptıkça meselelerini kendileri hallederlerdi. Fakat bu hâkimiyet, hiç bir meselenin halline imkân bırakmıyor ve bırakmıyacaktır.

Bu itibar ile Mısır matbuatı İngilterenin müdahalesi aleyhinde bulunmakta pek haklıdırlar, fakat İngilterenin bugünkü vaziyeti Mısırda devam ettikçe bundan kaçınmağa imkân yoktur.

Şayet bugünkü hâdiseler bir neticeye varır da Mısır milliyetperverleri asıl bu meseleyi halle imkân bulurlarsa o zaman mesele halloluna bilir. Yoksa bugün 1923 senesine dönülmek istendiği gibi, ileride de buna benzer vaziyetlerden kurtulmağa imkân kalmıyacaktır.

Ö. R. Doğrul

Hazırlanan iş kanunu Kamutaya verildi

Iş ve işçi — Sanayi müesseseleri — Tasfiye — Mukavele — ücret — ceza

Hazırlanan İş Kanunu Kamutaya verilmiştir. Kanun etrafında Ticaret odalarının, işçi teşekkülerinin bir kaç sene evvel düşünceleri alınmış, alâkadar bakanlıklarca tetkik edilmiş, Bakanlar heyetine verilmişti.

146 maddeden mürekkep olan lâyiha bütün iş sahalarında çalışan işçilerle bunlara doğrudan doğruya veya vekil olarak iş verenler arasındaki iş münasebetlerini tanzim etmektedir.

Çiftçilik işleriyle, çalıştırdığı işçilerin mecmuunun vasati miktarına göre günlük işçinin sayısı ondan az bulunan iş yerleri ve bir aile efradının veya yakın akrabanın bir araya toplanarak ev içinde yaptıkları işler bundan müstesnadır. Lâyihanın ikinci maddesi işçi ve iş sahibini şöyle tarif etmektedir:

"Bir iş akdi dolayısiyle bedenî veya fikrî hizmetini veya bunların her ikisini birlikte başkasına kiralayan kimseye işçi denir.

Bir iş akti dolayısiyle bir başkasının hizmetinden istifade eden hakikî veya hükmî şahsa iş sahibi denir. Müdürler, idare müdürleri ve umumiyetle müessesenin sevk ve idaresini gören kimselere iş sahibi vekili denir.

Üçüncü maddede iş kanunu hükümlerine tâbi tutulan sanayi müesseseleri şöyle sayılmaktadır:

A — Her türlü madenleri çıkarma veya taş ocakları işleri,

B — Ham yarı veya tam mamul iptidai maddelerin işlenmesi, temizlenmesi, şeklinin değiştirilmesi, süslenmesi, satış için hazırlığı işleri,

C — Her türlü montaj, tamir, temizleme, sökülüp takılma işleri,

D — Müteahhit sıfatiyle bina yapılması, tamir ve tadili ve bozulup sökılması işleri ve bunlara yardımcı işler,

E — Yol, ve demiryolu, tren, tünel, köprü, ana lâğım ve kuyuların yapılması ve tamiri işleri,

F — Elektrik ve her türlü müteharrik kuvvetlerin istihsali, tahlili, nakli, tesisat ve tevziat işleri,

G — Su ve gaz ve tesisatı işletilmesi işleri,

H — Telefon, telgraf, telsiz telefon tesisatı ve işletilmesi işleri,

İ — Gemi ve vapur inşası, tamiri, tadili, bozulup dağıtılması işleri,

J — Karada nakliyat işleri,

K — Göl ve nehirlerde insan, eşya veya hayvan nakli işleri, eşyanın istasyon, antrepo, iskele, limanlarda işlenmesi ve boşaltılması işleri,

L — Matbaat işleri,

Kanun bu müesseseler haricindekilerin sanayi msessesi olup olmadığının tesbitini Ekonomi Bakanlığına bırakmaktadır.

Devlet, vilâyet, belediyelerin idarî teşkilâtı müstahdemleri ise bu kanun hükümlerine tâbi tutulmıyacaktır. Lâyihanın yedinci maddesi hizmet aktini devamlı ve kısa olmak üzere ikiye ayırıyor. 30 günden eksik hizmetler kısa hizmetlerdir. Devamlı hizmet akitlerinin yazılı mukavelelere bağlanması şarttır.

Bu mukavelelerde iş sahibinin, işçinin isimleri yazılacak, yapılacak ve verilecek ücret miktarı, eğer mukavele muayyen bir müddet içinse bu müddet ve iki tarafın mutabık kalacakları hususî şartlar sarahatle yazılacaktır.

Devamlı hizmet akitleri için en çok bir ay tecrübe müddeti kabul edilmiştir. Bu müddet mukavele ile daha eksik tutulabilir. Bu müddet içinde her taraf da akti tazminatsız ve ihbarsız feshedebilecektir.

Onuncu madde muayyen bir müddet ihtiva eden akitlerin hilâfında sarahat yoksa müddet bitmeden evvel ahvalde feshedileceğini tesbit etmektedir. Bu sebepler şunlardır:

Mücbir sebepler, iş sahibinin işi tasfiye etmesi, "Lokavt müstesa„ işi küçültmesi, işçinin o işe devamına mâni şahsî ve ciddî bir mazeretinin tahakkuku...

Ancak mücbir sebepler hariç olmak üzere yukarıki ahvalde bir ay evvelden haber vermek şarttır. İhbar şartına riayet etmiyen taraf diğer tarafa mühik bir tazminat ödemeğe mahkûm olur. Bu tazminatın miktarını işin mahiyetine ve mukavelenin müddetine göre hâkim tayin edecektir.

Muayyen bir müddeti olmıyan iş mukaveleleri on beş gün evvelden ihbarsız feshedilirse vazifeye nihaye veren taraf on beş günlük tazmin ödeyecektir.

On altıncı madde, işçi ücretinin en geç bir ayda ve tedavülü mecburî para ile ödeneceğine dairdir.

Yirmi dördüncü madde, iş sahiplerinin işçiye tatbik edecekleri cezaları gösteriyor. Bunlar daimî talimatta gösterilenlerden gayrisi olamıyecektir ve derhal işçiye bildirilmez. Para cezaları üç yevmiyeyi geçmesi lâzımdır.

Cezalardan alınacak paralar işçi yardım sandıklarına yatırılacaktır.

Yirmi altıncı maddede iş günü müddeti azamî sekiz veya haftada 48 saat olarak tesbit edilmiştir. Madenlerde ocak methallerinden girip çıkma müddeti iş saatine dahildir. Günün ortasına doğru işçilere en az bir saat istirahat verilecektir. Fakat beş saati geçmiyen işlerde istirahat mecburî değildir. Gece ve gündüz çalışmaları mecburî olan müesseseler de bir hafta geceleri çalışanların ertesi hafta gündüzleri çalışmalarını temin eden tertibat alınacaktır.

Otuz birinci maddeye göre hastalık ve resmî tatillerden bir gün evvel işin en geç on ikide bitmesi lâzımdır.

Lâyihaya işçinin sıhhatini koruyan mühim hükümler de konmuştur. 35 inci madde her iş sahibini iş yerinde işçilerin sıhhat ve emniyetini temin ile mükellef tutmaktadır. Bu şartı haiz olmıyan iş yerleri kanun mer'iyete geçtikten sonra açılamıyacakları gibi en çok on beş gün zarfında bu sıhhî şartlara uydurulmıyan iş yerleri de çalıştırılamıyacaktır.

Kanunda sigorta hakları hakkında da mühim hükümler vardır. Tehlikeli işlerde çalışan bütün işçiler işe başlamadan evvel iş kazalarına karşı sigortalı sayılacaklardır.

Lâyiha, ölen işçinin yetim çocukları ve arkada bıraktıklarına yapılacak yardımı da tesbit etmektedir. İş kanunu işçiler için grevi ve iş sebepleri için lokavtı yasak etmektedir. İki taraf arasındaki ihtilâfı uzlaştırma heyetleri halledecektir.

Bundan başka Ekonomi Bakanlığınca tayin edilecek şehirlerde vilâyet merkezlerinde iş bulma idareleri ve Ankarada bir iş bulma umumî merkezi de açılacaktır.

Bu gece nöbetçi eczaneler

Samatyada: Teofilos, Fenerde: Arif, Şehzadebaşında: İsmail Hakkı, Şehremininde: Nâzım, Karagümrükte: A. Kemal, Aksarayda: Şeref, Beşiktaşta: Süleyman Recep, Gedikpaşada: Asadoryan, Cibalide: Necati, Eminönünde Agop Minasyan, Cağaloğlunda: Abid, Galatada Mamhudiye caddesinde: Mişel Sofronyadis, Taksimde: Nizamettin, Beyoğlunda Kalyoncu kolluğunda: Zafiripolos, Şişlide Hamimda: Halk, Kasımpaşada: Merkez, Hasköyde: Halk.

Yazımızın çokluğundan Endülüste Kemal Reis tefrikamız bugün konamadı, özür dileriz.

Kültür işleri

imtihanlar

Yazılı ve sözlü imtihanlar nasıl yapılacak ?

Liselerde ve orta okulalarda imtihanların yeni yoklama talimatnamesine göre nasıl yapılacağını evvelce yazmıştık. Geçen yıl bakalorya imtihanlarına girerek bir kısım derslerin imtihanlarını vermiş bir kısmını da bu yıl verecek onların imtihanları eski talimatnameye göre olacaktır. Bu talebenin imtihanları on beş ile otuz haziran arasında her okulada kurulan hususî komisyonlar tarafından yapılacaktır.

Bu yıl orta okulalarda riyaziye, fen bilgisi ve tarih, coğrafya ve yurt bilgisi imtihanları yazılı, türkçe, lisan biyoloji imtihanları da sözlü olacaktır.

Bunlardan riyaziye, tarih, coğrafya, yurt bilgisi derslerinin sualleri Bakanlık tarafından gönderilecek, riyaziye on altı haziranda, tarih ve coğrafya on sekiz haziranda yapılacaktır.

Liselerin de imtihanları on beş ve otuz haziran arasında yapılacak, riyaziye, tarih, coğrafya, fizik, kimya imtihanları yazılı, diğerleri şifahî olacaktır. Riyaziye on altı haziranda, tarih, coğrafya, yurt bilgisi on sekiz haziranda yapılacak ve sualleri bakanlık tarafından gönderilecektir.

Yeni yoklama, talimatnamesine göre, 6, 7, 8, 9, ve 10 uncu sınıfların yazılı yoklamaları on bir mayısta başlıyacak, yirmi altı mayısta bitecektir.

Son sınıfların sözlü yoklamaları 21 mayısta başlıyacak ve beş haziranda bitecektir. Lise son sınıf dersleri on altı mayısta kesilecektir.

Bu yıl hariçten girecekler, ayni şekilde yeni yoklama talimatnamesine göre imtihan edilecekler dir. Yalnız bunlara umumî suller de sorulacaktır.

Diğer sınıflarm sözlü yoklamaları on haziranda başlıyacak, yirmi beş haziranda bitecektir.

Liseyi bitirmeğe muvaffak olan talebe üniversiteye girebilmek için bir olgunluk imtihanı geçireceklerdir. Bu imtihanlar da on beş ile otuz haziran arasında yapılacaktır. Olgunluk yoklamalarında talebeye yazdırılacak türkçe komposizyon yirmi haziranda edebiyat kolunun tarih, coğrafya, yirmi haziranda fen kolunun tabiiye yoklaması, yirmi beş haziranda yapılacak ve sualleri Bakanlık tarafından gönderilecektir. Şehrimizde bulunan bütün lise ve orta okula imtihanlarında bulunacak mümeyyizler seçilerek okulalara bildirilmiştir.

ECNEBİ VE AKALLİYET OKULALARI İMTİHANLARI

Ecnebi ve akalliyet okulalarının mezuniyet imtihanları hakkında henüz Bakanlık tarafından bir emir gelmemiştir. Kültür müdürlüğü Bakanlığa tekrar müracaat ederek imtihanlar hakkında cevap istemiştir. Bir kaç güne kadar bu okulaların imtihan şekilleri belli olacaktır.

İLK OKULALARDA — İmtihanlara bir haziran cumartesi gününden itibaren başlanacak ve imtihanlar on iki haziranda bitecektir. Türkçe imthianlarında müfettişler de bulunacaklardır.

MUSİKİ DERSLERİ — Önümüzdeki yıllardan itibaren okulalarda musiki dersleri için yeni talimatname yapılmatadır. Dersler her okulada okula yasasına v türk melodisine uygun bir şekilde öğretilecektir.

BAY CEMİL GELDİ — Arsı ulusal hukukçular kongresine iştirak etmek üzere Cenevreye giden üniversite rektörü bay Cemil Bilge dün şehrimize gelmiştir. Önümüzdeki hafta içinde Ankaraya gidecektir.

İSTANBUL SEMTLERİNİN TARİHİ

Yazan: Niyazi Ahmed Okan — Tefrika No. —127—

Vefa ve Istanbulun ilk kadısı

Vefa semtine adını veren Muslihiddin Mustafa bin Vefadır. Vefaya bir gün sormuşlar:

— Mansurun Enelhak dediğine ne dersiniz?

Şu cevabı vermiş:

— Enelbâtıl mı dese idi?

Vefa, (896 — 1490) da ölmüş adını bıraktığı Vefada gömülmüştür.

Vefa, İlmi nücum, heyet, musiki bilirdi. Üç dilde yazılmış şiirleri vardır.

İşte şiirlerinden biri:

Yazdığım çünkü ezelde dost tağyir eylemez
Her ki ariftir bu sırrı bildi tedbir eylemez
Ruhun cemaline ayine olsa beşir olur
Yahut celâle ayinedir hod nezir olur

Diğer bir tasavvufane bir şiiri:

Evvel tevhidî zikret
Sonra cürmünü fikret
Var yoluna doğru git
Derviş olayım dersen

Vefanın bir de İstanbulun uzunluk ve genişliğine göre Ruznameçesi vardır. Bu kitabı riyaziyecilerden biri neşretmiştir.

Aayasofya kütüphanesinde Sazı irfan adlı bir manzumenin kabın da kitabın Vefaya ait olduğu yazılmaktadır. Bursalı Mehmet Tahir," Osmanlı müellifleri„ kitabında bunun bir zühul eseri olduğunu, Sazı irfan kitabının Bahri adlı bir şaire ait olduğunu yazmaktadır.

Vefa semtine, Bizans kurunun da Sphorakios mahallesi derlerdi. Garip bir tesadüftür, bu ad da beşinci yüz yılda yaşıyan bir âlimin adıdır. Mahalleyi de kendisi kurmuştur.

Vefadaki camiin civarında bostan içinde bir kilise vardır. Bir rivayete göre İstanbulun son imparatoru Kostantin, bu yeraltı kilisesinde gömülüdür. Fakat bu rivayeti isbat edecek hiç bir vesika elde edilmemiş, rivayet olarak kalmıştır.

Üçüncü Leon kurununda 725—726 yıllarında başlıyan put kırma mücadelelerinde hıristiyanların bu kiliseye sığındıkları ve burada bulunan İkon tasvirine taptıkları da kilisede bulunanlar tarafmdan iddia edilmiştir.

Yalnız, Molla Şemsettini Gürani adı ile anılan bu kilisenin Bizans kurunundaki adı, kat'î olarak tesbit edilmiş değildir.

Bu kilisenin Ayios Teodoros Tiron olduğunu yazanlar bulunduğu gibi, Ayios Teodoros Kavunarya olduğunu yazanlar da vardır. Kavunarya, kömürcü anlamına gelmektedir. Bu takdirde kilise bir kaptanı öldürdüğü için kendisine kasap adı verilen Markelis kurununda yaşayan İllâriyon tarafından yaptırılmıştır.

İstanbulun ilk kadısı Hızır Çelebi (Hızır Bey) de Vefada gömülüdür. Hızır beyin Nasrettin Hocanın ahfadından olduğu rivayet edilmektedir. Hızır Bey hakkında verilen malûmat şudur: O, öyle bir âlimdi, di ihtisası bir kaç fenne olmayıp ilim ve fennin hepsini hafızasının kütüphanesinde cemetmişti. Hangi fenden bahis açılsa gûya ihtisası o fende imiş gibi fikirlerini ortaya koyardı. Şakayik, kendisinden önce Molla Fenarinin bu derece şümullü bilgi sahibi olduğunu, Hızır beyden sonra ise kimse görülmemiş olduğunu kaydeder.

Fatih kurununda Aarabistandan gelen bir Arap âlimi, o kadar cerbezeli imiş, ki kimse onunla boy ölçüşemezmiş, nihayet Fatih "Bunca ülema var ki her biri meratibî ilmiyenin birisine mensup olarak bu kadar maaş ve mevacip alıyorlar da bu Araba neden cevap veremiyorlar?„ diye üzülmeğe ve bir âlim aramağa başlamış. İşte bu sıralarda Sivrihisarda bir Hızır Bey olduğu duyulmuş ve çağırılmıştır. Hızır Bey sipahî kıyafetile çıkıp gelmiş, Arabın sorduğu bütün suallare cevap vermiş, kendisinin sorduğu sallerin hiç birine cevap alamıyarak Arabı yenmişti. Fatih, bundan son derece sevinmiş ve Bursadaki Sultan medresesini ona tevcih etmiştir. Hızır beyin boyu çok kısa olduğundan kendisine "ilim dağarcığı„ derlermiş.

İstanbulun fethinde bulunmuş (863 — 1458) de ölmüş, Vefada gömülmüştür.

Şiirinden bir parça:

Kıl lâle sohbetini ki çağındadır dahi
Var gül misafirine ki bağındadır dahi
Gül leşkeri habarlerini lâleden işit
Kim şimdi geldi tozu ayağındadır dahi
Vermiş saba benefşeye peygami zülfü yar
Ol lezzetin havası dimağındadır dahi

(Devamı var)

Aydın demiryolları şirketi murahhası

Hükûmetimizce satın alınan Aydın demiryolları şirketi murahhası bay Adin dün akşam Londraya gitmiştir.

Bay Adin demiryollarının satın alınma işi üzerinde malûmat itibarile dün ajans telgrafında çıkanlara ilâve edilecek bir söz olmadığını söylemiş, ancak "Ankarada çok iyi görüştük. Mesele gayet uygun bir surette halledildi..„ demiştir.

ÜLKEMİZDE

Altın suyuna batırılmış bakır beşibirlik!

Kimin tarafından yapıldı, Mustafanın eline nasıl geçti; araştırılıyor

Adanada açıkgözün biri kalp bir beşibirlikle birisini dolandırmak isterken yakalanmıştır. Hâdise şöyle olmuştur:

Kasım oğlu Mustafa adını taşıyan bir açıkgöz iki gün önce Kasap Kadir ağanın oğlu Cebbarın yanına gelerek son derece ihtiyacı olduğundan kendisine iki lira para vermesini ve buna karşı da elinde tutmakta olduğu bir beşibir yerdeki rehin olarak bırakacağını söylüyor. Cebbar tereddütsüz olarak beşibiryerdeyi alıyor, ona iki lira veriyor.

Mustafa ikinci günü gene Cebbarın yanına geliyor. Bu defa da ihtiyacından söz açarak üç lira istiyor. Cebbar kendisine:

— Mademki ihtiyacınız vardır, ne diye beşibiryerdeyi rehin olarak benim yanımda bırakıyorsunuz. Bu ihtiyaç nasıl olsa her gün devam edecektir. Ak akçe kara gün için.. En iyisi bunu satın ve parasiyle bir müddet geçinir gidersiniz, diyor.

Mustafa ile beraber bir kuyumcuya giderek beşibiryerdeyi gösteriyorlar. Kuyumcu buna bakar bakmaz kalp yani altın suyuna batırılmış olduğunu söylüyor.

Cebbar bunun üzerine polise giderek meseleyi anlatıyor.

Polis Mustafayı yakalıyor, sorguya çekiyor. Mustafa bunu başkasından aldığını söylüyor.

Şimdi bu beşibiryerdenin kimler tarafından yapıldığı ve Mustafanın eline nasıl geçtiği aranmaktadır.

---

* *Çarşaf ve peçe* — Antalya, 2 (A.A.) — Nisan sonundan başlıyarak kaldırılması Şar Kurumunca karara bağlanan Antalyanın köşe bucak yerlerindeki çarşaf ve peçe bugün büsbütün kalkmıştır. Bu karar, tatbik alanında çok iyi yürümüştür.

* *Tutulan kaçakçılar* — Ankara, 2 (A.A.) — Son yedi gün içinde muhafaza teşkilâtı tarafından 46 kaçakçı ile 499 kilo gümrük kaçağı, 9 kilo inhisar kaçağı, 6 tüfek, 1 tabanca, 36 mermi, 1489 defter sigara kâğıdı, 95 dolar, 500 kâğıt lira, 6 buçuk kilo esrar ve bir kaçakçı hayvanı elde edilmiştir.

* *Ölümden kurtuldu* — Suluhan kazası posta ve telgraf müdürü Bay Sabri bir iş için Muşa gelmek üzere hayvanla Ziyaret suyundan geçerken akıntıya kapılmış, bir hayli sürüklenmiştir. Hayvan boğulmuştur. Bay Sabri ölüm halinde iken kurtarılmıştır.

* *Talebe muallimleri yendi* — Adanada muallimler arasından seçilen eski futbolculardan teşkil edilen takımla erkek muallim mektebi takımı arasında yapılan maç çok heyecanlı ve zevkli geçmiş, talebeler hocalarını 9 — 1 sayı ile yenmişlerdir.

* *Balıkesirde asrî mezarlık* — Balıksirde belediye tarafından tesis edilen asrî mezarlığa cenaze gömülmeğe ve eski mezarlıktaki kabirlerin de buraya nakline başlanmıştır.

Mezarlıklardaki kabirlerin nakli için konan mühlet bitmiş olduğundan şu günlerde sahipleri tarafından nakledilmiyen kabirlerin belediyece nakline başlanacaktır. Belediye bu hususta halka bir kolaylık olmak üzere nakil işini birkaç gün daha geri bırakmak tasavvurundadır.

Asrî mezarlıkta yol taksimatı yapılmış, dört yüzden fazla çam ağacı dikilmiştir. Yeni mezarlık şehrin ihtiyacını tam manasiyle karşılıyacak mükemmeliyettedir.

* *Bir köylü kudurdu, öldü* — Balıkesir vilâyetinde Susığırlık kazasının Göbel nahiye merkezinde Mustafa oğlu Mehmet adında bir köylü, bir kuduz köpek tarafından ısırılmış, ihmal etmiş, kendisini baktırmamış; bu yüzden kudurmuş, acıklı bir şekilde ölmüştür.

KURUN'a abone olunuz

Konyada

Yeni ve asrî bir doğum ve çocuk bakım evi yapılıyor

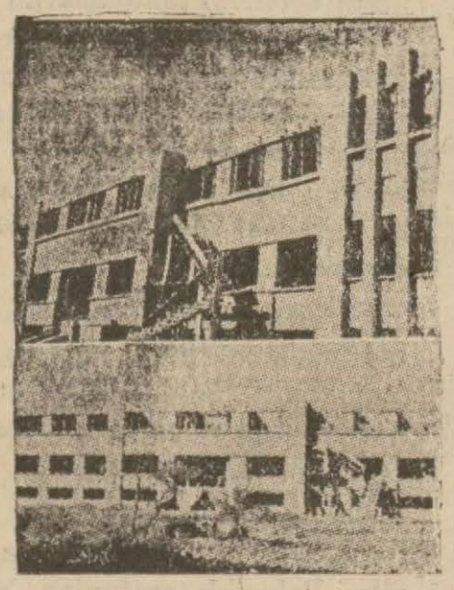

Konya Çocuk ve Bakım Evi yapısından iki görünüş

Konya, (Hususî) — Şehrimizin büyük ihtiyaçlarından biri de doğum ve çocuk bakım evidir. Geçen yaz mevsiminde ordu müfettişliği binası arkasına temeli atılan bu müessesenin inşaatı epeyce ilerlemiş; pek yakında ikmal edilmek üzeredir. Şehrin havadar bir yerinde kurulan yeni doğum ve çocuk bakım evi binasının teslim muamelesi temmuz ayında yapılacaktır. Vilâyetimizin ihtiyacını karşılıyabilecek olan bu bina cenuba bakan, geniş ve büyük pencereleriyle mükemmelen güneş görebilecek, ziya ve hava alabilecek bir tarzda, her hususça kullanışlı, modern plâniyle ayni zamanda şehri süsliyen büyük bir müessese olacaktır.

Bu yeni doğum ve çocuk bakım evi gerekli olan bütün teçhizat, tesisat ve teşkilâtı ihtiva edecek ve elli yatak bulunacaktır. Burası için Sağlık Bakanlığınca ayrıca ameliyat masaları ve çamaşır yıkama makineleri alınmıştır.

Sağlık Bakanlığının yirmi beş bin ve vilâyetimiz hususî idaresinin ayırdığı otuz bin lira ile müştereken yaptırdığı bu doğum ve çocuk bakım evi memleket için büyük bir kazançtır.

* *

Bir çocuk

Çamaşır leğenine düşerek yandı

Adanada Yortan mahallesinde oturan Mehmet adında birisinin bir yaşındaki oğlu Sezayi annesi tarafından bırakılan çamaşır leğeninin içine düşmüş, suyun çok sıcak olması yüzünden omuzundan ehemmiyetli surette yanmış ve tedavi edilmek üzere memleket hastanesine gönderilmiştir.

Bu kazanın kadının çamaşır liğenine sıcak suyu koyduktan sonra başka bir işle uğraşması yüzünden ileri geldiği anlaşılmıştır.

Izmir şehir meclisinin verdiği kararlar

Izmir, (Hususî) — Şehir meclisi dün dağılmıştır. Meclis, muallimler mahallesine ayıracağı arsanın behermetre murabbaı, muallimlerimize bir yardım olmak üzere 25 kuruştan vermeği kararlaştırmıştır.

Halbuki ilk defa 125 kuruş istemişti. Azadan Anadolu gazetesi müdürü Bay Kemal Talât Karaca ve arkadaşları bu hususta takrir ve izahat vermişler, neticede (25) kuruş esas kabul edilmiştir.

Ayrıca, 225 lira ücretle bir başkan muavinliği ihdası da tasvip olunmuştur. Çocuk yuvasında, (Çocuk şefkat doğum pavyonu) açılması müzakere edilmiş ve karara bağlanmıştır. Çocuk yuvası tahsisatından bazı tarifler yapılarak bu pavyonun açılmasına çalışılacaktır.

* *Orman yangını* — Muğla, 2 (A.A.) — Muğlanın Ahıköy mıntakasıyla Milasta orman yangını olmuşsa da derhal söndürülmüştür. Zarar yoktur.

* *Mersinde sıtma ile mücadele* — Mersinde şehrin muhtelif semtlerindeki su birikintilerinin kurutulması işini konuşan Sıtma Mücadele Komisyonu sıtma mücadele kanununun altıncı madesine göre iki günlük "küçük çalışma ilânı,, nı onamıştır.

Bunun üzerine küçük çalışma mükellefiyeti olanların adları belediyece çıkarılarak duvarlara yapıştırılmıştır. Bedenen çalışmak istemiyen mükellefler on gün içinde belediyeye müracaatla iki gün için bir lira para vereceklerdir.

6000 lira

Biberoğlunun parası ne oldu?

Safranbolu, (Hususî) — Kasabanın manifaturacılar çarşısında Biberoğlu Bay Mustafanın demir kepenkli dükkânının kapı menteşeleri sökülmek suretiyle içeriden altı bin liraya yakın para çalınmıştır.

Hırsız bir torba mecidiyeyi de götürmek istemişse de kapıya kadar getirip orada bırakmıştır. Bu işi yapanın elegeçirilmesi için araştırmalar yapılmışsa da daha bir ipucu ele geçirilememiştir. Şimdiye kadar böyle bir şey olmıyan Safranboluda bu iş herkesi düşündürmüş ve mağaza sahipleri kapı ve kepenklerinin reze ve menteşelerini hemen yeniden düzelttirmişlrdir.

Bay Mustafa Biberoğluna gelince: O da paralarını bankaya koymadığının acısını çok derin bir şekilde tatmış bulunuyor.

Demir fabrikası

Safranbolu, (Hususî) — Demir fabrikasının istasyonumuz olan Karabük mevkiinde kurulacağı haberi kasaba ve civar köyleri pek sevindirmiştir. Halk temel atma işinin bu yaz yapılacağını umuyor.

Iki kamyon kazası

Gümüşhane, 2 (A.A.) — Bu gece Trabzondan Erzincana gitmekte olan kamyonetlerden birisi Zigana dağının Barutçu hanları yakininde devrilerek içindeki yolculardan biri ölmüş, biri ağır, diğer 3 yolcu da hafif yaralanmıştır. Ayni günde Erzurumdan gelmekte olan bir kamyonet Vavuk dağının Sifon deresinde devrilmiş ve içindeki yolculardan birisinin bacağı kırılmış, öbürleri de hafif yaralanmışlardır.

* *Yol yapılıyor* — Muğla, 2 (A.A.) — Bu yıl Marmaris - Muğla yolunun en çetin ve çamurlu bir yerinde iki kilometrelik şose yapılıyor. Davas yolunda çalışma bitmiştir, bu yol Muğladanberi 32 nci kilometreye varmıştır. Vilâyetin ana yolunu teşkil eden Fethiye - Köyceyiz yolunun toprak düzeltilme işi bitmiştir. Büyük Dalaman köprüsünün bir ayağı bitmiş diğerleri de bitmek üzeredir.

KURUN'un edebî tefrikası: 45

Baba Dostu

Burhan Cahid

Hasan Reisin dolması bana pek güzel geldi. Belki de ne zamandır böyle alaturka yemek lezzetini tatmadığım için.

Hasan Reis soruyordu:

— Allah aşkınıza söyleyin. Bir kusuru var mı?

Nilüfer gülümsedi:

— Darılmazsın ya Hasan Reis?

— Billâhi darılmam.

— Nanesi yok. Bu biraz nane ister.

Hasan Reis elini çırptı:

— Çok doğrusun Nilüfer Hanım. İçini yaparken aklıma saplandı. Buna bir şey daha konacaktı, diye düşündüm, durdum. Kâfir şeytan aklıma getirmedi. Yazık.

— Amma yine çok güzel!

— Afiyet olsun!

Nilüfere sordum:

— Demek siz böyle mutfak işlerine de meraklısınız?

— Bundan tabiî şey olur mu. O, bizim asıl işimiz.

— Meşgul olmayı sever misiniz?

Durdu:

— Ayırmak lâzım, dedi. İnsanların bir zevk aldıkları şeyler vardır. Bir de yapmıya mecbur oldukları şeyler vardır. Siz ne ile meşgulsünüz?

— Bankacıyım.

— Bu sıcakta hesap işleri içinde bunalmak mı istersiniz, güzel bir kotrada denizde gezmek mi istersiniz?

— Tabiî kotra gezintisini tercih ederim.

— Fakat yarın yine işinizin başında olacaksınız değil mi?

— Tabiî.

— Şu halde kadınlar için neden böyle düşünmüyorsunuz. Biz mutfak, ev işlerini biliriz. Yapmaktan belki zevk almayız. Fakat vazife olarak kabul etmemiz lâzımdır. Zaten böyle istemiyerek yapılan şeyler olmasa istiyerek elde edilen zevklerin o kadar tadı olmaz değil mi?

Düşündüm. Şöyle böyle amma Nilüfer doğru söylüyordu. Kaptan da Nilüfer konuşurken sanki kendi yetiştirdiği kızı ile göğüs kabartıyormuş gibi yüzüme bakıyor. ,

Bu bahsi kesmek için dedim ki:

— Köyünüzde konuşulacak kimseler var mı?

Ve gülerek ilâve ettim.

— Sizler gibi münzeviler?

Kaptandan önce Nilüfer cevap verdi:

— Biz köyün daha eskisiyiz. Fakat kimse ile tanışmak da istemedik. İnsan böyle yerlerde kendi havasında, kendi âleminde daha rahat yaşıyor. Bilmem öyle değil mi Kaptan bey?

Kaptan atıldı:

— Tabiî, tabiî..

Bana öyle geliyor ki, Nilüfer:

— Bu köy dünyanın cehennemidir.

Demiş olsa Kaptan muhakkak.

— Evet, öyledir, diyecek.

Nilüfer birdenbire kalktı:

— Müsaadenizi dilerim, dedi. Az kalsın unutacaktım. Anneme ilâç hazırlıyacaktım.

Biz ayağa kalkarken başile selâmladı ve bir ceylân çevikliği ile atladı. Koşa koşa gitti.

(Devamı var)

Yurda yararlı çocuklar yetiştirmiş bir bilgi yuvası

Istanbul Erkek Lisesi bugün elli yılını kutluluyor

(KURUN), Lisenin bu bayramını sevinçle karşılıyarak ona gençliği yükseltme, daha büyük başarmalar diler.

Yurdumuzun bellibaştlı bilgi kaynaklarından İstanbul lisesi, bugün, kuruluşunun ellinci yılını kutlulayacaktır.

Biz, bu vesiyleyle bu değerli müessesenin elli uzun yıl içinde geçirdiği değişiklikleri yazacağız.

İstanbul lisesi, kuruluşundan bugüne kadar birkaç defa ad ve yer değiştirmiştir. Evvelâ hususî mektep olarak kurulmuştu. Adı "Şemsülmaarif,, idi. Türkiyede kurulan ilk hususî mektepti (1)

Bu mektebi 1300 yılında kuranlar, Selânikli Abdi Kâmil Ef. ile bahriye yüzbaşılığından istifa etmiş Nadir beydir. Mektep Vefada Bozdoğan kemerindeydi.

Şemsülmaarifin kuruluşunun ikinci yılında, ortaklar uyuşamamışlar, Nadir bey ayrılarak meşihati islâmiye dairesine bitişik konakta "Nümünei Terakki,, adını verdiği mektebi açmıştır.

1825 yılına kadar "Ağakapısı,, diye anılmakta olan ve yeniçerilerin kaldırılmasından sonra şehislâmlara verildiği için Babımeşihat adı verilen bu yerde, Nümünei Terakki mektebi ancak iki yıl kalabiimiştir.

Mektep, iki yıl sonra, Çırçırda, Kaptanpaşa yokuşunda bir konağa taşınmış, üç yıl da burada kaldıktan sonra Şehzadebaşında Burmalımescit tarafında bulunan Mümtaz bey konağına yerleşmiştir.

Nümünei Terakki mektebi, bundan sonra 1912 yılında maarif nezareti tarafından satın alınmıştır. Mektebi kuran ve müdürü bulunan Nadir bey de "Aşiret mektebi âlisi,, ne müdür tayin edilmiştir.

Aşiret mektebi 1308 yılı Rebiülevvelinin yirmi birinci günü açılmıştı.

(1) Mektep müessesesi, kuruluşu 1300 yıl olarak kaydetmektedir. 1327 yılında da gene Kâmil Efendi adlı bir zat Türkiyede ilk hususî kız mektebi açmıştır. Bu mektebin müsaadesini Maarifi Umumiye tarihçesi şöyle kaydetmektedir

"Gene 97 senesi şüunu maarifinden olmak üzere Kâmil Efendi tarafından vukubulan müracaat ve Maarif nezaretinden ita olunan müsaadei resmiye üzerine altıdan on yaşına kadar olmak ve ilk senesi altmış nefer talibat kabul edilerek usulü cedide üzere ders ve el işleri tedris ve talim olunmak üzere inasa mahsus ve Süleymaniyede Dökmeciler civarında Mühürdar konağı denmekle maruf konakta bir mektebi iptidai küşat olunmuştur ki, inasa mahsus mekâtibi hususiyenin birincisidir.,,

1301 yılında da Ahmet Şevki Efendi Şehzadebaşında İbrahim Paşa hamamı karşısında "Mektebi İrfan,, adlı hususî bir mektep açmıştır.

Urnmbmş'veûlühzi

Ticaret mektebinin kuruluş yılı da 1300 dür.

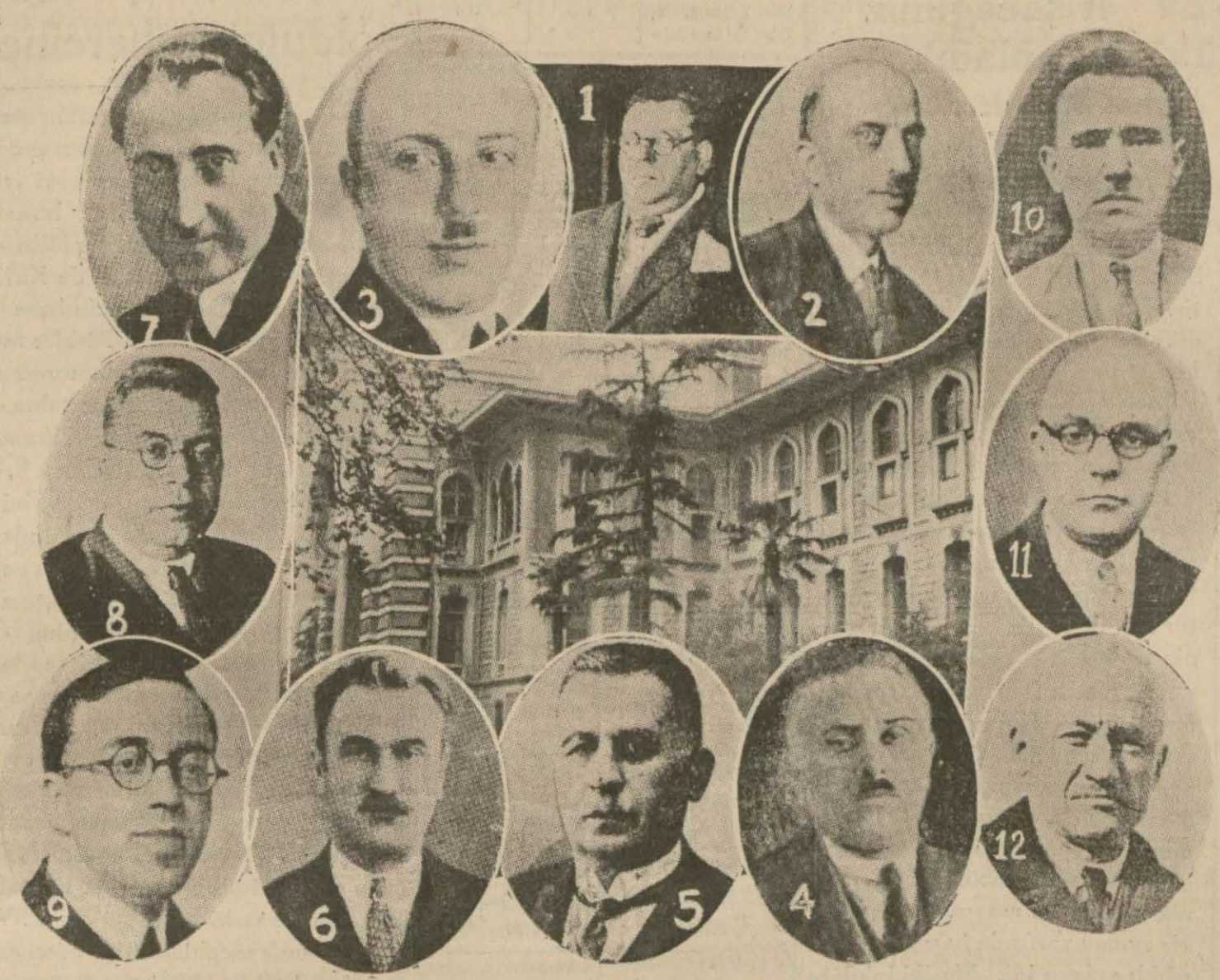

Mektebin bugün bulunduğu bina ve mektep müdürüyle hocalarından bir kısmı

1 — Mektep müdürü Celâl Ferdi, 2 — Felsefe hocası Mehmet Emin, 3 — Edebiyat hocalarından Hakkı Suha, 4 — Riyaziye hocası Hasan Fehmi, 5 — Fransızca hocası Faik, 6 — Tarih hocası Tevfik Fikri, 7 — Edebiyat hocası Agâh Sırrı, 8 — Coğrafya hocası Şükrü, 9 — Türkçe hocası Mitat Sadullah, 10 — Tarih hocası Lütfi, 11 — Fransızca hocası Nedim Mazhar, 12 — Fransızca hocası Esat Lâmi.

istanbul lisesi

ben istanbul erkek lisesini nuruosmaniyede iken tanıdım. on beş yıl içinde galata — saraçhane köşelerini de dolaşarak bir müselles yapan çalışma zincirinin halkalarına benim de ömrümün dörtte biri bağlandı. ogünkü tanin muharririnin kapıkarşı komşu bir mektepte hocalığa gelmesi hiç de kendisinin isteği ile olmamıştı; bugün elli yılını kutlulayan mektep için bu satırları bir gönüllü hocaymışım gibi yazıyorum.

bu mektepte kime ne öğrettim? öğrettiğim şey kimin daha hayırlı bir türk çocuğu, daha erdemli bir insan olmasına yaradı? bilemem; ancak kendim şunu öğrendim ki, hak bellenen bir yolun dikenliklerini yapyalnız ve ayakları kanatarak sökmeye çalışmasından doğan haz ne kadar derinse, böyle bir yolda biribirini anlamış, biribirleriyle anlaşmış başların yürek yüreğe, elele, dildile yolculuğundan doğan zevk de o kadar yüksektir, süreklidir.

ben istanbul lisesinde bu zevki tadanlardanım ve bu zevk salt hocaların biribirini tamamlıyan, biri öbürünün eksiğini gideren bir kuruluş, bir manzume halinde üstün bir gençlik yetiştirmeye koyulmasından gelmedi: bu lisenin üzerinde her geçen yıl bir basamak daha yükselerek kanad çırptığını geçmiş zaman tepelerinden süzülüp gelen ve kanları eritip duygularını özleştiren bir havası vardı ki, çocuklar tek tek nereden kopup gelirlerse gelsinler, mektebin cıvıldaşan gençlik soyuna, hele gece yatılı hayatına karışınca seslerini bu ahenge uydurmadan burada yaşayamıyordu. ve artık hoca ile çocuklar, biribirlerini tamamlıyan, biri öbürünün eksiğini gideren bir varlık oluyordu. ben mütarekenin kara günlerinde peşime düşen kötü ruhlardan bile — namuslu, iyi yürekli müdür akılı saygı ile anarım — münir paşa konağının bu cağına sığınıyordum. bu mektepte benim fikir çocuklarım doğdu, his kardeşlerim dünyaya geldi...

mektebin son sınıfına hukuk ve iktısattan son dersimi vereli şimdi on üç yıl oldu. yaşlanmak ve yaşlılığın eritici âkıbetine uğramak fertler, ölürler için bir hakikattir. istanbul lisesi, rejimin her kurumu gibi, bu geçen yıllar içinde, bilirim, yaşlıların tecrübesini, gençlerin kudretini kendinde toplamak istiyen bahtiyarın izini güttü.

senbenoa'nın, lâbirenitinden modern bir mektep çıkaran ve oradan yabancı süngülerle çıkarılan istanbul lisesi işte bir vakitler yurdu sömürge yapmak istiyen yabancı kapitalinin payitahtında oturuyor. bu onun hakkı idi. aldı.

şimdi, ben hocası değilim; ancak bu büyük mektebin alt başında hep onun cıvıldaşan, süzülerek durulan ruhunu dinlerim.

hakkı tarık us

Bu mektebin kuruluşunun gayesi şöyle anlatılmaktadır:

"Urban âşairi evlâdının talim ve terbiyelerine mahsus mektepler tesisine mukaddeme olmak üzere Halep, Suriye, Bağdat, Basra, Musul, Diyarbekir, Trablusgarp vilâyetlerile Bingazi, Kudus, Zor sancaklarından dörder ve Yemen ve Hicaz vilâyetlerinden beşer kicem'an elli nefer şakirdin aşair ve urban evlâdının muhterem ve muteberanından kur'a ile bilintihap, Dersaadete zamlariyle "Aşiret mektebi,, namiyle bir mektep tesis ve müdüriyetine mektebi mülkiye müdür muavinliği uhtesinde kalmak üzere Ricai Efendi tayin edilerek...,,

Bu mektebin 11 temmuz, 308 tarihini taşıyan nizamnamesi ile proğramı, 12 madde ile gösterilmiştir. Nizamnamede mektebin leylî, tahsil müddeti beş yıl olduğu, her yıl kırk talebe alınacağı yazılıydı.

Mektep müdürlüklerine Hacı Kenan, Nüman ve Memduh beyler gelmişlerdi. 1314 yılında Ağayokuşundaki Şirvanî zade Rüştü paşa konağına taşınmış, iki yıl sonra da müdürlüğüne Vefa idadisi eski müdürlerinden Abdi bey tayin edilmiş, Memduh bey Vefa müdürlüğüne verilmiştir.

Abdi B. mektebi ıslâh için Koskadaki "Medresei Edebiye,, mektebini, Hacı Hamdi beyden satın alarak iki idadi sınıfını oraya vermiştir. Bir yıl sonra dört yıllık idadiler beşe çıkarıldığı vakit bütün sınıflar Şirvanî konağında yerleştirilmiştir. Bir yıl sonra Saraçhanebaşındaki Haşim paşa konağı satın alınarak idadi sınıfları buraya yerleştirilmiştir.

Bu vakit mektep, üç idadi, üç iptidaî ve dört idadi olarak on sınıftı. İdadi sınıflarının yemekleri Şirvanî zade konağından kulplu bakırlarla ve sırıkla getirilirdi.

1321 yılı tatilinde ayda yirmi üç lira kira ile Kantarcılarda Etem paşa konağı kiralanmıştır. Mektebin müdürlüğünü Tetkiki Müellefat azasından Tevfik Danış bey yapmaktaydı. Müdür, "Meclisi kibri maarif,, azalığına terfi edince yerine Ebülmuhsin Kemal tayin edilmişti.

(Sonu 9 cu sayfanın 3. cü sütunda)

Yukarda: Başmuavin Lütfi, Aşağıda: Muavinlerden İlhan ve İhsar

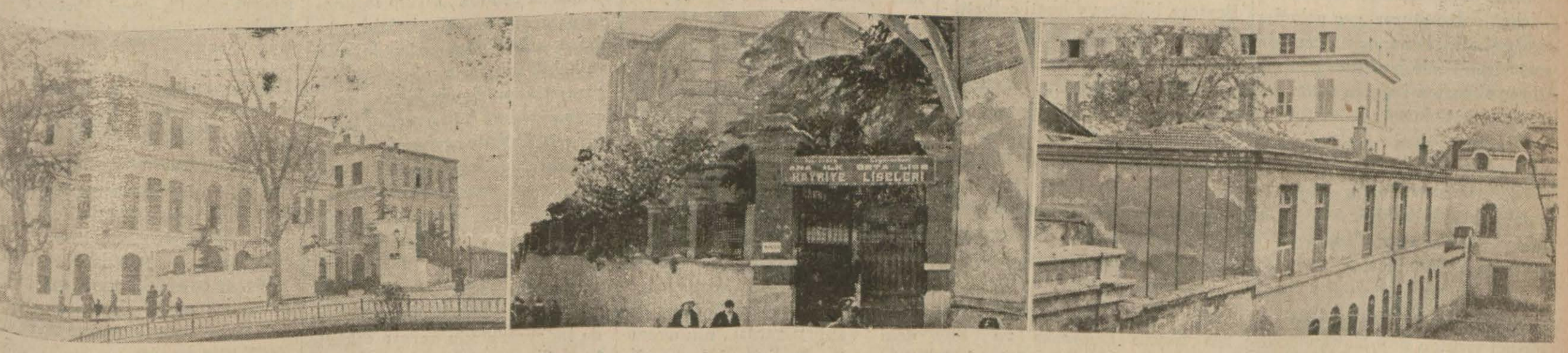

Mektebin bulunduğu binalardan üçü: Şimdi askerî tıbbiyenin bulunduğu eski maliye nezareti, Hayriye lisesinin bulunduğu Münir Paşa konağı, Galatadaki Senbenova mektebi

S. A. N. A. T

Sovyet san'atkârların Ankaradaki konserleri

Musiki inkılâbımızda yürüyeceğimiz yolu ve bu yolda irişeceğimiz saadetleri gördük ve anladık

Yazan: *Kemal M. Altınkaya*

Ankara — Ruhî inkılâbımızın en derin, en nurlu ve en canlandırıcı kısmını teşkil eden musiki hamlemizin unutulmaz anlarından birkaçını yaşadık.

Musiki inkılâbımızın, Garp musikisinden anlıyanlarımızı da, anlamıyanlarımızı da derin heyecanlar için bırakan seyrek tezahürlerinden birine iştirak ettik.

Ulusal varlığımızı diriltmek ve Uluslararası Birliğine götüren varlığımızla karışmak istediğimiz ve çalıştığımız bir sırada dost Sovyetlerin, herbiri musiki san'at ve bilgisi dünyasının birer varlığı demek olan yüksek artistleri geldi ve bize musiki inkılâbımızda yürüyeceğimiz yolu ve bu yolda irişeceğimiz saadetleri gösterdiler, anlattılar.

Musiki inkılâbımızın başlangıç heyecanlarından birini, Sovyet artistleri sayesinde ve musiki inkılâbımızın ilk anlarına uyan sürekli zevkler içinde yaşadık.

Türk gençliği Sovyet artistlerine, dünyada seyrek san'atkârlara müyesser olan alkışlarda bulundu; bu alkışlar, ulusal varlığına kavuşmağa and içen Türk gençliğinin yüreğinde yanan ateşleri tebarüz ettiriyordu.

Hiçbir zaman ve hiçbir yerde artistler ile dinleyiciler arasında bu kadar pürüzsüz ve yürekten bir san'at sevgi ve anlayışı görülmüş değildir.

Ankara Halkevinin çok zarif salonu Garp musikisini hissetmeğe ve Atatürkün bu yeni inkılâbının büyüklüğünü ve güzelliğini, az zaman içinde anlamağa başlıyan sayısız dinleyici, sevmek ve musikiye karşı beslediği saygı ve sevgiyi göstermek ateşiyle yanan dinleyiciyle dolmuştu. Garp musikisinde henüz emeklemekte olan bizler ile san'at dünyasının son şöhret ve kudret derecesine varmış bulunan Sovyet san'atkârları arasında çok ruhlu ve çok derin bir aşınalık havası esiyordu.

Sovyet san'atkârlarının verecekleri konserlere karşı Ankaralılar o kadar büyük bir alâka göstermişlerdir ki, Halkevi idare heyeti, giriş bileti almak istiyenleri geri çevirememiş, herkese bilet vermiş ve fakat bu çok yüksek ve nezih yuvanın alayışsız prensipini tatbikle izdihama mani olmuştur: "Erken gelen oturur, geç gelenler ayakta kalır,, bunun için, konserin saat yirmi birde başlıyacağı bildirilmiş olmasına rağmen salon daha sekizde dolmuştu.

Herkes erken gelmişti. Ancak, gene yüzlerce kişi ayakta kaldılar ve üç saat devam eden konseri ayakta dinlediler. Ayakta olsun yer bulamayıp dönmek talihsizliğine katlananlar da başka...

Konsere, Riyaseticümhur filarmonik orkestrası Konsert Maysteri birinci viyolon Bay Halilin idare ettiği istiklâl ve Enternasiyonal marşlarının calınması ile başlandı.

Çok kıymetli Sovyet artistlerinin verdikleri konserlerin birincisini program sırasiyle tetkik edecek olursak ilk olarak dirijan Bay Stemberg'den bahsetmek gerektir. Ak saçlarının haleldediği çok dikkate değer başı, tavırlarının hoşluğu ve orkastrayı idaredeki yüksek maharetiyle büyük üstat derhal dinleyicileri kendine bağlıyarak uzun uzadıya alkışlandı.

İlk olarak, Rus yeni musiki mektebinin başlıca simalarından olan Mişel Glinka'nın meşhur "Ruslan ve Ludmila,, adlı operasının uvertür'ünü dinledik. Rus klasisizminin en büyük simalarından Puşkinin ayni adlı fantastik eserinin işlenmesinden doğmuş olan bu operanın uvertürü üstatça çalındı. En ziyade göze çarpan cihet Bay Stemberg ile, Garp musikisi bakımından yegâne müessesemiz demek olan Riyaseticümhur filarmonik orkestrası arasında çok kısa bir zaman zarfında hasıl olan karşılıklı anlayış idi. Musiki inkılâbı bakımından biricik yol göstericimiz olan filarmonik orkestramızdan çok şeyler ümit edebiliriz.

Bundan sonra, genç Sovyet kompozitörlerinden birinin "Türkmen Süiti,, adlı eseri çalındı. Bu eser, Asyanın göbeğinde yaşıyan kankardeşlerimizin sade, mahdut ve fakat çok derin ulusal nağmelerinin işlenmesiyle vücuda getirilmiş çok canlı bir parçadır. Oldukça muğlâk ve çalınması güç bir eser olan "Türkmen Suiti,, nde de orkestranın muvaffakiyetini tebarüz ettirmek hakseverlik olur. Bu eser Türk ulusunun Tuna kıyılarından Mısır kapılarına ve Hindistan sınırlarına dayanan topraklarda sahip olduğu folkloru hazinelerinden ne şaheserler doğabileceğini, bir defa daha, ispat etti.

Evet! Biz, Türkün bu ulusal varlığını işliyecek bir Franz Liszte bir Antonin Dvorjak'a, bir Edvard Greeg'e muhtacız. Yeni Türk musiki nesli bunları verecektir.

Sovyet san'atkârlarının herbirinde sese hâkim olmak, varyesiyonlarda katiyen aksamamak gibi çok yüksek vasıflar vardır. Halk Sovyet artistlerinin herbirini pürüzsüz bir sevgiyle alkışladı.

Maamafih bunlar arasında Bas Pirogov ile, hemen hiç tanımadığımız musiki janrlarından biri olan koloratur okuyucusu Bayan Brasova bilhassa dikkati celbettiler ve çok alkışlandılar.

Maksakova'yı meşhur İtalyan artistleri Tetrazzini ve Toti de Monte'nin fevkinde bulursam bilmem haksızlık etmiş olur muyum?

Bay Jadan Tenor zerafeti, hassasiyeti ve nüansları; Bay Naztzov Bariton dahi, okumadaki kudretine inzimam eden dramatik kudretile dinleyiciler üzerinde unutulmaz tesirler yaptılar.

Bale san'atının birer yıldızı olan Bayan Dudinska ve Bay Messerer'in seyirciler üzerinde yaptıkları tesirler alkış tufanları halinde kendilerini gösterdiler. Bu iki nezih san'atkâr da çok alkışlandılar. Halkın baleye karşı gösterdiği alâka musiki inkılâbında ilk yapacağımız işin plâstik danslara en çok ehemmiyet vermek olduğunu gösterir. İki san'atkâr karşısında bu kadar derin bir heyecan duyan halkımız kuvvetli bir bale ansambli tarafından, meselâ, Çaykovski'nin "Kuğular gölü,, nü, Leo Delibes'in çok şirin "Kopelya,, sını, Guno'nun ölmez "Faust,, ündeki "Vâpürji gecesi,, nin oynandığını görselerdi, acaba ne olacaktı?

(Sonu yarın)

TAKVİM

	CUMA 3 Mayıs 30 Muhaarem	Cumartesi 4 Mayıs 1 SEFER
Gün doğuşu	4.56	4.54
Gün batısı	19.07	19.08
Sabah namazı	4.26	4.24
Öğle namazı	12.11	12.11
İkindi namazı	16.03	16.04
Akşam namazı	19.07	19.08
Yatsı namazı	20.51	20.53
İmsak	3.00	3.08
Yılın geçen günleri	133	134
Yılın kalan günleri	233	232

RADYO

İSTANBUL:

12,30: Muhtelif plâk neşriyatı, 18: Dans musiki (Plâk) 19,20: Çocuk masalları (Mesut Cemil) 19,50: Haberler. 20: Keman solo (Nejat) 20,30: Havayen kitar (Siret ve arkadaşları) 21: Bayan Babikyan (Şan piyano ile) 21,20: Sin haberler — Borsalar 21,30: Radro caz ve tango orkestraları — Bayan Birsen (Şan)

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerinde 2 5-935 de muamele görenlerdir.] Rakamlar kapanış fiatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra	607, —	* Viyana	24, —
* Nevyork	125, —	* Madrit	17, —
* Paris	168, —	* Berlin	45, —
* Milâno	207, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	85, —	* Budapeşte	25, —
* Atina	24, —	* Bükreş	16, —
* Cenevre	814 --	* Belgrat	54, —
* Sofya	24, —	* Yokohama	34, —
* Amsterdam	84, —	* Altın	939, —
* Prag	102, —	* Mecidiye	44, 50
* Stokholm	32, --	* Banknot	240, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	608. —	* Stokhlm	3.1940
* Nevyork	0.796336	* Viyana	4.2561
* Paris	12.06 —	* Madrit	5.82 —
* Milâno	9.6390	* Berlin	1,9762
* Prüksel	4.6993	* Varşova	4,2150
* Atina	84.3017	* Budapeşte	4,5456
* Cenevre	2.4587	* Bükreş	78,5990
* Sofya	64,4660	* Belgrat	35.2083
* Amsterdam	1.1775	* Yokohama	2.8025
* Prag	19,05 -	* Moskova	1090.25

ESHAM

İş Bankası	9,50	Tramvay	29,—
Anadolu	25.00	* Çimento as	10.80
* Reji	2 30	Çinyon Değ.	—,—
Şir. Hayriye	15.50	Şark Değ.	—,—
Merkez Bankası	65,00	Balya	—,—
U. Sigorta	—,00	Şark m. ecza	—,—
Bomonti	11,65	Telefon	—,—

istikrazlar		tahviller	
* 1933 Türk Bor. I	30.3	Elektrik	—,—
. . II	28,70	Tramvay	31,70
* . . III	29.375	Rıhtım	17.00
İstikrazı Dahili I	98,50	* Anadolu I	43.90
* Ergani istikrazı	94.25	* Anadolu II	43,90
1928 A M	10, -	Anadolu III	46,—
* Sivas-Erzurum	95,—	* Mümessil A.	51.60

Gülhane müsamereleri

Gülhane hastahanesinin mutat tıbbî müsameresi yapılmıştır. Mual - lim Abdülkadir tarafından tedavi edilmiş, habis bir anemi vakası Dr. Kemal tarafından bir apse Süfrenik vakası Dr. Fuat Soyer tarafından bir tüberkiloz renal vakası, Dr. Şerif tarafından miadında bir ceninin rahim içinde kendiliğinden dönmesi, Dr. Kemal tarafından Pringle tipi bir adenom; Altun ve nej karbonikle iyi edilmiş bir Lüpüs eritematör vakaları takdim edilmiş, münakaşala - rına muallim Abdülkadir Murat Nâzım Şakir Lûtfi, Dr. Nami, Dr. Et - hem iştirak etmişlerdir.

Umumî Harpte

Kafkas cephesi hatıraları

30 — Yazan: Erzincan Sayiavı Aziz Samih

Verilen rapor Erzurumdaki ordumuzun pek zayıf, düşmanın adet ve silâhça faik olduğunu hercihetten gösteriyordu.

6 — Atinadan gelen malûmata nazaran Rusların Erzurumun şark istikametine kadar ilerliyeceği ve orada bir tarassut kuvveti bırakarak cenuba sarkacakları bildirilmektedir. Tan gazetesi de Kafkasyada ahvali iklimiyenin harekâta mâni olduğunu ve Türkler tarafından işgal edilmiş olan mevzilerin zaptı adimülimkân bulunduğunu ilân etmektedir, Cihana yayılan işbu malûmat Rusların Erzurum üzerine gidemiyeceklerini göstermektedir. Maahaza orduda mevcut ve buradan gönderilen vesaitle düşmanın teşebbüsatına mümanaat edeceğinize kaniim.

7 — Binaenaleyh sizin de bu kanaatle hareketinizi O. nun selâmeti hareketi noktai nazarından mühim görüyorum.,,

KânunusagnraB 25 afmeu enil

Bu telgrafname 25 Kânunusanide O. K. na vâsıl olmuştu. O. K. nı çok müteessir eden bu telgrafnameye yazılan cevapta Bş. K. V. ni kıracak mealde olduğundan çekilmesi tehir edilmişti. Bu cevap yazıldığı halde O. K. nın tebdili hususuna sebep olacağına hükmolunuyordu. 29 Kânunusanide Mahmut Kâmil Pş. telgrafın tehirinden vazgeçerek çekilmesini emretti.

ERZURUM

29 — Kânunusani — 331

Başkumandanlık vekâletine

1 — Ordumuzda Rus ordusunun mevcudu hazırı arasındaki nisbeti 22-XI-1331 tarihli telgrafnamei âcizî ile arzetmiştim. 3. O. mevcudu 38,000 ve Rus ordusu mevcudu 110,000 olduğuna nazaran hasım kuvvetlerile müsavat hasıl ederek bu havalinin hasmın istilâsından muhafazası için 60,000 tüfeğe malik beş fırkaya ve O. nun kıtaatı hazırasının mevcudunu tezyit ile 60,000 e iblâğ için ayrıca 20,000 müsellâh ve mücehhez ikmal efrafına ihtiyacı kat'î vardır.

2 — Erkamın ve hesabatın belâğati ve düşman karşısındaki O. nun muharebat, istikşaf ve tarassudatile inkişaf eden vaziyet ve ahvalin bedahatine mukabil Atina havadisleri, Tan gazetesinin mevzilerimizin gayri kabili zapt olduğu hakkındaki neşriyatı ve - lev cihana yayılmış olsa dahi nezdi samilerinde O. nun iş'aratı resmiyesinden ziyade haizi itimat olamıyacağı ümidindeyim. Rusların Erzurum karşısında bir kuvvet bırakarak cenuba sarkıp sarkmıyacakları ve mevzilerimizin müdafaa noktai nazarından kıymeti ve kabili zapt olup, olmadığı Tan gazetesinden ziyade bittabi orduca malûmdur. Atina ve Tan havadisleri hakikate mahmul olmaktan ziyade hükûmetimizi bu cihetlere atfı nazarı ehemmiyet eylemekten men maksadına matuf olması daha ziyade karini hakikattir.

3 — Kuvvetlerde yalnız bizim zayiatımız değil, Rusların zayiatı da ilk zaman için nazarı dikkate lmmaktadır. Fakat Sarıkamışa kadar şimendiferi işliyen ve lâyuat efrat menabiine malik olan Rus ordusunun bir kaç hafta içinde zayiatını ikmal eylemekte olduğu mücerrep bulunduğu halde bizim efradı cedide ve ikmal membalarımız hemen tükenmiş gibidir. Dün 11. K. O. cephesinde esir edilen bir Rus neferi bölük mevcutlarının üç yüze iblâğ edildiğini söyledi.

Bizim zâten cüz'î ve kâmilen gayri muallem bulunan efradımız kırk, elli gün mesafe katederek ve mevcutlarının bir kısmını yollarda bırakarak harekâtı harbiye mıntakasına vasıl olmaktadır. Bu efrat zayiatı adiye yevmiyeyi bile ikmale kâfi değildir. Binaenaleyh tecaribi sabıka ve mütaleatı vakıaya nazaran Rus tabur mevcutlarını tam adet itibar etmek ve bizim taburları muharip 250: 350 neferden yukarı hesap etmek hakikate en yakın hesaptır.

4 — O. nun bugünkü vaziyetinde düşmana faik topçuya malikiz. Fakat A: (Bu topların mühim kısmının kıymeti harbiyeleri pek nakıstır. 9 kânunusanide Koruçuk civarında mevzi alan düşman obüs bataryası Höyükleri müessir mermileri altında bıraktığı halde bizim topların mermileri yetişemediğinden bilmecburiye sükût edilmiş ve bugün Pertik civarında mevzi alan obüs bataryası Dolanmız ve Çobandede mevzilerini mermi yuvası haline getirdiği halde mezkûr batarya iskât edilememiştir. Daha bir kaç obüs Bt. nın vürudu halinde Bt. larımız düşman ateşi altında ezilecekler ve düşmana bir mermi bile yetiştirmeğe muvaffak olamıcaklardır.

B. Topçu mermilerinin ikmali şayanı ehemmiyettir. Şimendifer hattı düşmana serian mühimmatını ikmal sühuletini bahşettiği halde biz bir buçuk aylık mesafeden gayri kabili tasavvur müşkülâtla nakliyata mecbur olduğumuzdan sarfiyatta ona göre imsake mecburuz.

(Devamı var)

Şehit bir onbaşının ailesi çağırılıyor

Eminönü Askerlik şubesinden:

Urfada Gümrük hudud alayında şehit olan onbaşı 325 doğumlu Abbas oğlu Settarın ailesine tazminat verileceğinden varislerin acilen Eminönü askerlik şubesi hesap memurluğuna müracaat etmesi lâzımdır.

Matbaamıza gelen eserlerden:

PERŞEMBE

Bu haftalık mecmuanın beşinci sayısında Aka Gündüzün, Ercüment Ekremin, İbrahim Alâettinin, Faruk Nafizin güzel fıkraları, Mahmut Yesarinin romanı, Cahit Uçuğun hikâyesi var. General Halil Tarablus yollarında neler çektiklerini anlatıyor. Ömer Besimin (Sporcu kimdir?) yazısı enteresandır.

Mecmuada daha birçok eğlenceli yazı ve resimler vardır.

İnhisar koruma sandığı

☛ (Baş tarafı 1 inci sayıfada)

lirden vazgeçilmesini teklif etmiştir. Maliye Bakanı, makarna ve bisküvicilerin yeni yapılan teklifle pul kullanmaktan kurtarılacaklarını söylemiş ve madde konuşma sonunda yeniden encümenlere verilmiştir.

İnhisar idaresi sandığı

İnhisar idareleri koruma sandığı lâyihasının görüşülmesi sırasında, sandıktan istifade edecek memur ve müstahdemlerin aylıklarından kesilecek yüzde beşi Bay Refik İnce çok bulmuş, kırk elli lira maaş alandan kesilen vergilerin yüzde 36 yı bulduğunu, bu suretle istikbalini koruyalım derken halinin büsbütün istiraplaştırılmış olacağını, diğer koruma sandıklarında yüzde iki kesildiğini söylemiştir.

Bay Mehmet (Kütahya), inhisarlara yeni girmiş olanlarla 20 yıldanberi hizmet edenlerin mükteseb haklarına işaret ederek bunlar için ne düşünüldüğünü sormuş, o da yüzde beşe itiraz etmiş, kıdemli memurlardan 15 yılı ikmal etmiş olanların tekaüt kanunu hükümlerinden istifadelerini temin için lâyihanın bütçe encümenine verilmesini istemiş, böyle istikbali baltalanmış memurlardan sadakat beklenemiyeceğini söylemiştir. Maliye komisyonu başkanı Hasan Fehmi, karşılık olarak, bunların Tekaüt kanunu çerçevesi içine alınamıyacağı, bunun bugün düşünülecek işlerden olmadığını söylemiştir.

Bay Refikin kesim miktarlarının indirilmesi, Bay Mehmet Sümerin yukarıdaki sözlerini teyit eden takrirleri de okunmuş, başkan Kütahya saylavının takririni başka maddelere dokunduğu bakımından reye koymamıştır. Mehmet cevap vererek 15 - 20 senedenberi hizmet edenlerin 3 - 5 seneliklerle müsavi tutulmaması fikrini üstelemiş, Bay Refik, kesimin dörde indirilmesini, devlet yardımı olan miktarın yüzde beşe çıkarılmasını teklif etmiştir. Kanunun şumülüne giren inhisar memurlarının 7 — 8 sene evvelki haklarının tanınmasının da aleyhlerinde olacağını söylemiştir, Mükerrem (Isparta) bunların 5000 kişi olduklarını, tatbikatta çıkacak imkânsızlığını izah etmiş, Hüsnü (Muğla), Düyunuumumiyenin lâğviyle açıkta kalmış olanların, hizmetlerinden istifade edilmek üzere inhisarlara alınmış olduklarından tekaüt haklarının tanınmasını müdafaa etmiştir; neticede madde olduğu gibi kabul edilmiştir.

Madde şudur:

Madde 1 — İnhisarlar umum müdürlüğü kadrosuna dahil dai - mî memur ve müstahdemleri ve - ya vefatlarında âilelerini koru - mak için (İnhisarlar koruma sandığı) adlı ve hükmî şahsiyetli bir sandık kurulmuştur.

Bu sandığın sermayesi aşağıdaki gelirlerden toplanır:

A) Sandıktan faydalanacak memur ve müstahdemlerin aylıklarından her ay yüzde beş nisbetinde kesilen paralar,

B) Bu memur ve müstahdemlerin ücretleri karşılığı olarak bütçeye konulan tahsisatın yüzde dördü.

C) Aylıkları artan memur ve müstahdemlerin ilk aya ait zamlarının tamamı,

D) Aylıklardan inzibatî ceza olarak kesilen paralar,

E) Sandık sermayesinin işletilmesinden elde edilecek kârlar.

Ankara, 2 (A.A.) — Kamutay bugün Hasan Sakanın başkanlığında toplanarak Kamutaya verilmiş olan İş Kanununun ehemmiyetine binaen bir an evvel müzakeresini temin için kanun üzerindeki tetkikattan muhtelit bir encümen tarafından yapılması hakkında Ekonomi Bakanı Celâl Bayar tarafından yapılmış olan isteği kabul etmiş ve gündeliğinde bulunan maddelerden iktisadî buhran vergisi kanununun üçüncü maddesinin ikinci fıkrasının tatbikatında ortaya çıkan meselenin tefsir yoliyle değil, ancak tadil yoliyle halledilebileceği hakkındaki İktısat encümeni mazbatası müzakere ve kabul edilmiştir.

Zabit ve askerî memurların maaşatına ait kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun ile şeker fabrikalarına bahşolunan imtiyazlar ve muafiyetlere ait kanunun ikinci müzakeresi yapılmıştır. Buğdayı koruma karşılığı kanununun dokuzuncu maddesinin B fıkrasına bir fıkra daha eklenmesi için olan kanun müzakeresinde, makarna ve bisküvi imalâtının buğdayı koruma verğisinden istisnası yolunda Hüsnü Kitapçı (Muğla) söz söylemiş ve kanunun tekrar encümene verilmesini istiyen bir takrir vermiştir. Ve bu takrir kabul edilmiştir.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve taaddülüne dair olan kanuna bağlı iki sayılı cetvelin Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti kısmından bazı değişiklik yapılması hakkındaki kanunun müzakeresinden sonra Cumartesi günü toplanılmak üzere toplantıya nihayet verilmiştir.

Kazanç vergisi

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

mimar, baytar, kimyager, doktor, mühendis, müşavir, ve meslekî ihtisaslarile para kazananların gayri safî iratlarının % 50 si; evlerinin bir kısmını işlerine tahsis edenlerle muayyen bir yerde çalışmıyanların ikametgâhlarının âdiye gayri safî iradının % 25 i; zikrymet mücevherat satanların, antikacıların ve bir kısım sarrafların gayri safî iratlarının yüzde yüzü vergiye tabidir.

Dava vekilleri, avukatlar, mühendisleh, mimarlar ve alelûmum serbest müşavirler ve mütehassısların verecekleri vergi nisbetleri de şöyledir:

Nüfusu 200 bin ve daha fazla olan şehirlerde: Fevkalâde birinci sınıf 2000, fevkalâde ikinci sınıf 1000, birinci sınıf 200, ikinci sınıf 80, üçüncü sınıf 30, dördüncü sınıf 10.

Nüfusu 50 binden 200 bine kadar olan şehirlerde: Birinci sınıf 150, ikinci sınıf 80, üçüncü sınıf 30, dördüncü sınıf 10.

Nüfusu 30 binden 50 bine kadar olan şehirlerde: 2 inci sınıf 40, 3 üncü sınıf 25, 4 üncü sınıf 10.

Nüfusu 10 binden 30 bine kadar olan şehirlerde 3 üncü sınıf 25, 4 üncü sınıf 10.

Doktorların ve diş tabiplerinin vereckleri vergi nisbeti şudur:

Nüfusu 20 bin ve daha yukarı olan şehirlerde: Fevkalâde birinci sınıf 1000, fevkalâde ikinci sınıf 500, birinci sınıf 100, ikinci sınıf 40, 3 üncü sınıf, 20, dördüncü sınıf 0.

Nüfusu 50 binden 200 bine kadar olan şehirlerde: Birinci sınıf 70, ikinci sınıf 40, 3 üncü sınıf 20, dörüncü sınıf 0.

Nüfusu 30 binden 50 bine kadar olan şehirlerde 2 inci sınıf 25, 3 üncü sınıf 15, dördüncü sınıf 0.

Nüfusu 10 binden 30 bine kadar olan şehirlerde: 2 inci sınıf 15, üçüncü sınıf 10, dördüncü sınıf 0.

Nüfusu 10 binden aşağı olan mahallerdeki serbest meslek erbabı maktu vergiden müstesnadır.

Nüfusunun hesabında, yeni nüfus sayımı yapılıncaya kadar 1927 senesindeki nüfus sayımı esas tutulacaktır.

İstanbul lisesinin ellinci dönüm yılı

☛ (Baş tarafı 7 ci sayfada)

Kemal bey, müdür olunca rüştiye ve iptidaî sınıflarını birleştirerek mektebi beş yıla indirmiştir.

1325 yılında mektep, adını "İstanbul leylî idadisi,, ne çevirerek mülkiye mektebi binasına taşınmıştır.

Bundan sonra Kemal beyin Mercan idadisine nakledilmesi üzerine müdürlüklere Hüseyin Avni, 1326 da Lütfi, 1329 da mekâtibi ecnebiye müfettişlerinden Süreyya beyler gelmişler ve mektep İstanbul Sultanisi adını almış ve şimdiki İstanbul kız lisesinin bulunduğu Cağaloğlunda Bezmiâlem binasına yerleşmiştir.

Seferberliğin ilânından sonra maarif nazırı Şükrü beyin emriyle mektep Galatada Senbenuva Fransız mektebine taşınmış ve müdürlüğe de Nazım bey getirilmiştir.

Mütarekede Fransız bahriyelilerinin mektebi işgal etmeleri üzerine iki gün içinde Saraçhanebaşındaki Münir paşa konağına taşınmıştır.

Fransızlar, ilk önce taşınmak için dokuz gün müsaade vermişlerdi, sonra dört ve bir müddet sonra da müsaadeyi iki güne indirmişlerdir. Mektebin hemen bütün eşyasını bir gece içinde talebe Galatadan Fatihe büyük bir istekle ve fedakârlıkla taşımışlardır. Bu arada birçok eşya da Fransızlar tarafından alıkonmuş, verilmemiştir.

Bu zaman mektebin müdürü Şakir beydi. Yerine Akil, sonra Feridun bey gelmişlerdir.

1338 de eski maarif müdürü Haydar bey müdür olarak üç yıl, sonra Şemsettin bey, ikinci defa Lütfi bey, Besim bey müdürlükte bulunmuşlardır.

Mektep son yıllar içinde Münir paşa konağından şimdi askerî tıbbiyenin bulunduğu eski maliye nezareti binasına, oradan da eski düyunuumumiye binasına taşınmıştır. Şimdi bu binada bulunmaktadır.

Besim beyden sonra müdürlüğe tayin edilen Bay Celâl Ferit'tir.

Hâlâ bu bilgi yuvasının başında bulunmaktadır. Bütün leylî talebenin Haydarpaşa lisesinde toplanması dolayısiyle nehariye çevrilen İstanbul lisesi bugün bin üç yüz elli mevcutlu talebesiyle, mektep müdürü Bay Celâl Ferdi ve değerli arkadaşları, baş muavin Bay Lütfi diğer muavinlerin, idaresi altında çok yüksek bir dereceyi bulmuştur.

Dört bin cilde yakın kitabı ile fizik, kimya lâboratuvarları, resim salonu, bir atöryesi, sesli sineması, döner bir konferans salonu, ayrıca banyosu ve müzesi bu müesseseyi zenginleştirmektedir.

N. A. O.

Ingiliz kabinesi çekilecek

☛ (Baş tarafı 1 inci sayıfada)

kabineye Sir John Simon ile Lord Londonderry girmiyeceklerdir.

Lord Londonderry, Almanyanın yeniden silâhlanmasını, vaktiile sezemediği ve İngilterenin silâhlarını Almanyanınkilere nisbetle aşağı bulunduğu için suçlu sayılıyor.

"Echo de Paris,, bu iki bakanın kabineden çekileceklerini bildirmekle beraber, bunun İngilterenin daha zorlu bir siyasa kabul edeceğine delil olacağını söylüyor.

Londra, 2 (A.A.) — Reuter parlâmento muhabirinin haber aldığına göre, B. Mac Donald, bugün Avam Kamarasında, dış siyasa hakkındaki müzakeratı açarken İngiliz hava kuvvetlerinin gerey gibi arttığını söylüyecek ve hava kuvvetleri bakımından hiçbir zaman Almanyadan aşağı kalmamak hususunda B. Baldvin tarafından 28/11 günlemecinde içilen andı tekrarlıyacaktır.

Durumun gerektiği yeni arttırma masraflarına karşılık olsun için, beş milyon İngiliz liralık fazla tahsisat verileceği söyleniyor.

Bu para, hava bütçesine daha önceden konmuş olan 20.996.007 İngiliz lirasının üstüne katılacaktır.

Yeni Hava Projesi

Londra, 2 (A.A.) — Bakanlar kurultayı, hava işleri bakanının vermiş olduğu, hava kuvvetlerinin yeni düzen projesini, prensip bakımından onay görmüştür.

Bu yeni düzen projesinde, tayyare alanlariyle depolarının düzeltilmesi, pilotların ve havacılık mutahassıslarının arttırılması gibi şeyler vardır.

Bakanlar kurultayı, mayıs sonlarına doğru Almanya ile deniz işleri müzakerelerine girişilmesine karar vermiştir.

Bugün, Avam Kamarasında, Sir John Simon ile B. Mac Donald İngiliz deniz siyasasının ana çizgilerini anlatarak, parlâmentodaki çokluğun duygularına uygun tedbirlerin alınmasını istiyeceklerdir.

Fransız Deniz Bakaniyle John Simon konuştular?

Londra, 2 (A.A.) — Reuter ajansı, Alman denizaltı gemileri işine, Fransız deniz bakanı B. Pietrs ile Sir John Simon arasında, Avam Kamarasında geçen uzun görüşme sırasında salt şöylece dokulunulup geçilmiş olduğunu bildiriyor.

Bu görüşme genel bir mahiyette olmuştur.

Londra, 2 (A.A.) — Avam Kamarasında başlıyacak olan müzakereler arifesinde, Lordlar Kamarası da arsıulusal siyasa ile meşgul olmuştur.

Liberallerden Lord Davis, Cenevre andlaşmasının 19 uncu maddesi hükümlerine uygun olarak andlaşmaların yeni baştan gözden geçirilmesini istihdaf eden bar hareket uyandıracak teşebbüslerde bulunmayı hükûmetten diler yollu bir takrirle müzakeratı açmıştır.

Lord Davies, Fransa, İtalya ve İngilterenin, Almanyayı hava andlaşmasına katılmağa davet ettiklerini söylemiştir.

Almanyanın silâhlı devletlerle kuşatılmasının devamlı bir sulh tesis edebileceğini kimse tasavvur edemez.

Gene liberallerden Lord Esr. Almanyayı muahedeleri tek başına bozmakla ittiham etmenin akla sığmıyacağını söylemiştir. Mumaileyh demiştir ki:

"Biz, Versay muahedesinin beşinci maddesine müteallik teahhütlerini ifa etmemiş olan Fransayı da mahkûm etmedik.,,

Andlaşmaların tadilini şiddetle müdafaa eden Lord Lotiyan da demiştir ki:

"Almanya, tabiatiyle büyük bir garp devletidir. Son 15 sene içinde pek yaman şeylere maruz kalmıştır. Eğer sulhü istikrar ettirmek istersek, Almanya, acun üzerinde kendi hakkı olan mevkie getirilmelidir. Avrupa sülhünün başka esas üzerine kurulabileceğini zannetmek hatadır.

Gayri askerî mıntakaya gelince, büyük bir milletin, kendisini meşru bir surette müdafaa etmeğe hakkı olmadan, topraklarının büyük bir kısmının komşu devletlerin ordularına açık tutmağa daha uzun zaman tahammül edeceğini zannetmek saçma olur.

Bu vaziyet, ilânihaye süremez.

Bu meseleleri iyice düşünüp, vakit ve zamaniyle, kabul edilebilecek gibi bir çare bulmak, devlet adamlarının boyunlarına borçtur.

Polonya koridoru meselesi, büyük siyasal ehemmiyeti haiz bir hâdise sayılan Alman - Leh mukavelesinin akti sayesinde, had mahiyetini kaybetmiştir.

Bu mukavele, yakın bir istikbalde, koridor meselesinin muslihane bir tarzda büsbütün hallini intaç edebilir.,,

Lord Lotiyan, nihayette, müstemlekât meselesine intikal etmiş ve demiştir ki:

"Almanyanın müstemlekeler hakkındaki iddialarını, ökonomik olmaktan ziyade ulusal bir şeref meselesi telâkki etmelinyiz. Müstemlekât meselesi en kısa bir zaman içerisinde, hususî bir konferansta mevzuu bahsedilmelidir.

Şayet bütün bu davalar halledilmiyecek olursa, uluslar kurumunun yaşamasını iddia etmek manasız olur.,,

"Britanya pusuya düştü!,,

Londra, 2 (A.A.) — Avam kamarasında dışarı siyasa konuşmaları sırasında Bay Churchill demiştir ki:

Almanya ta Brüning hükûmeti zamanındanberi silâhlanmaktadır. Ve bunu Avrupada silâh üstünlüğü elde etmek için yapmaktadır. Bu yılın sonunda Almanya havaca İngiltereden 3—4 misli daha kuvevtli olacaktır.

Bugün Britanya bütün ihtarlara rağmen pusuya düşmüştür. Güven ve hüriyet ancak Fransa, İtalya ve Uluslar Kurumunun otoritesi altında bulunacak barışı istiyen küçük ve büyük bütün devletlerle birlikte hareket edilirse tutulabilir. Bu, antlaşmaların değiştirimesi kapısını hiç bir vakit kapamaz. Müşterek güvenç sistemile brilikte müdafaa kuvvetleri de yaratmalıyız. Ve barış içinde rahatça yaşayabilmek için öteki devletlerle anlaşmalıyız. Bunu, bizi aldatan yanlış hesapları düzeltmek için de yapmalıyız. O hesaplar ki, eğer vaktinde bildirilmemiş olsaydı bugün o yanlışlığın kurbanı olacaktık.,,

Kimya Malzemesi

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmin edilen bedeli (100.000) lira olan yukarıda mikdarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satın Alma komisyonunca 20 Mayıs 935 tarihinde pazartesi günü saat 14 de pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname (5) lira mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (6250) lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2286)

Istanbul Belediyesi ilânları

Vesaiti nakliye resminden olan borcundan dolayı haciz altına alınıp birinci müzayedesinde satılamıyan 1854 numaralı ve Okland markalı ve Türkâna ait otomobilin 6 — 5 — 935 pazartesi günü saat 14 de Taksimde Millî garajda müzayede ile satılacağı ilân olunur.

Vesaiti nakliye resminden olan borcundan dolayı haciz altına alınan 1550 numaralı Eseks markalı ve Adnana ait otomobilin 13 — 5 — 935 pazartesi günü saat 14 de Taksimde Modern garajda müzayede ile satılacağı ilân olunur.

Vesaiti nakliye resminden olan borcundan dolayı haciz altına alınıp birinci müzayedesinde satılamıyan ve Nafize ait hurda otomobilin 11 — 5 — 935 cumartesi günü saat 14 de Üsküdarda At pazarında 489 numaralı Abdinin hanında bilmüzayede satılacağı ilân olunur.

Vesaiti nakliye resminden olan borcundan dolayı haciz altına alınıp birinci müzayedesinde satılamıyan ve Bayan Havvaya ait 2141 numaralı Eseks markalı 2145 N. Erskin, 22622 numaralı Studbeyker otomobillerinin 14 — 5 — 935 salı günü saat 14 de Taksimde Panorama geçidi Şevketin marangoz dükkânında müzayede ile satılacağı ilân olunur. (B) (2363)

Yozgat Vilâyeti Daimî Encümeninden :

1 — Yozgat Memleket hastanesinde yapılacak kalörifer, sihhî, elektrik, su, rontken, siterilizasyon tesisatı (65638) lira 45 kuruş keşif tutarı ile eksiltmeye konmuştur.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evraklar şunlardır.

A — Eksiltme umumî ve fennî şartname "bir arada,,

B — Fennî şartname

D — Tesisata ait hususî şartname ve keşif cetvelleri " bir arada,,

F — Teshin şartnamesi

H — Bu evrakı görmek istiyenler Ankara ve İstanbul Sıhhat ve İçtimaî muavenet müdürlüklerine müracaat etmelidir.

3 — Eksiltme 935 mayısının 20 inci pazartesi günü saat on beşte Vilâyet Daimî Encümeninde yapılacaktır..

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile olacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için % 7,50 miktarı bulunan 45232 lira muvakkat teminat mektubu ve malî iktidar ve bu gibi tesisat içinde ehliyet vesaiki ile Ticaret odasının içinde bulunduğumuz seneye ait vesikası teklif mektuplarına bağlanmış olacaktır.

6 — Teklif mektupları eksiltme, umumî ve fennî şartnamesindeki maddelere tamamen uygun bir şekilde doldurulup üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evvel Vilâyet Daimî Encümeni reisliğine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektuplar da nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması icap eder. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (2184)

Ist. Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

Gülhane hastanesi için 2500 kilo süt 4 Mayıs 935 cumartesi günü saat 14 de pazarlıkla satınalma caktır. Tahmin bedeli 300 liradır. İsteklilerin 45 lira son teminatlarile belli saatte Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri (2358)

SALAMBO

Flober'in dünya edebiyatına ebediyet için mal olmuş emsalsiz romanıdır. Âlîşanzade tarafından lâyık olduğu itina ile tercüme edilmiştir. 27 forma — 125 Kuruştur.

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye Mütehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,5 dan 6) ya kadar İstanbul Divanyolundaki (118) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder.

Muayenehane ve ev telefonu 22398, Kışlık telefonu 21044.

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Telefon 22740

Ayvalık Yolu

MERSİN vapuru 4 Mayıs CUMARTESİ saat 17 de Sirkeciden kalkacak gidişte Çanakkale, Edremit, Ayvalık, Dikiliye, Dönüşte ilâveten Bozcaada ve Geliboluya uğrayacaktır. NOT: Evvelce İzmir'e kadar giden bu postalar Mayıs başından Eylûl sonuna kadar gidiş ve dönüşte yukarda yazılı iskelelere uğrıyarak Dikiliden dönecektir. (2354)

MERSİN YOLU

ÇANAKKALE vapuru 5 Mayıs PAZAR GÜNÜ saat onda Mersine kadar. (2355)

Göz Hekimi Dr. Şükrü Ertan

Babıâlî, Ankara caddesi No. 60
Telefon: 22566
Salı günleri meccanendir..

Dün ve Yarın Neşriyatı

3üncü Seri tamamlandı

Abone Şartları:

Birinci seri 10 kitap

236 sı peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 636 kuruştur

Safo
Alfons Dode — Haydar Rifat

Aile Çemberi
A. Maurois — İ. H. Alişan

Ticaret, Banka, Borsa
İkt. Dr. Muhlis Etem

Devlet ve ihtilâl
Lenin — Haydar Rifat

Sosyalizm
K. Kantsky — Sabiha Zekeriya

J. Rasin Külliyat I
Ahmet Reşit — H. Nâzım

İşçi sınıfı ihtilâli
Lenin — Haydar Rifat

Ruhî hayatta lâşuur
Dr. Yung — Dr. Hayrullah

Isfahana doğru
Piyer Loti — İ. H. Alişan

J. Rasin Külliyatı II
Ahmet Reşit — H. Nâzım

Ikinci seri 10 kitap

20 şi peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 634 kuruştur

Gorio Baba
Balzak — Haydar Rifat

Deliliğin Psikolojisi
Dr. Bernard Hard — İzzettin

İlkbahar Selleri
Türgenyef — Sami Z. Süreyya

Engerek düğümü
F. Moryak — Peyami Sefa

J. Rasin Külliyatı II
Ahmet Reşit — H. Nâzım

Samimî saadet
Tolstoy — İ. H. Alişan

İstatistik
Andreles — Suphi Nuri

Çocuk düşürenler
H. G. Mensuier — İ. F. Rasim

İlim ve Felsefe
Moris Şilk — Hilmi Ziya

Cemiyetin Asılları
Frederik Engels — Muhittin

Üçüncü seri 10 kitap

132 si peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 532 kuruştur

Yeni ilmî zihniyet
Bacl — H. Ziya

Hükümdar millet
Rusel — Galip Kemali

Komünizm
Lenin — Stalin — Buharin Haydar Rifat..

Günün iktısadî işleri
Prof. Dr. Suphi Nuri

Cümhuriyetler
Kscnefon — H. Rifat

Tercümenin rolü
H. Ziya Ülken

Değişişler
Ovid — S. Zeki AKTAY

Laokon
Lessing — Suut Kemal

Kapitalizmin Buhranı
Gaetan Pirov — A. Hamdi Başar

SALAMBO
G. Flauber — İ. H. Alişan

Müracaat yeri — VAKIT Matbaası — Ankara caddesi İSTANBUL

HORMOBİN BUNU TEMİN EDER VE ADEMİ İKTİDÂRI GİDERİR

Eczanelerde bulunur Fiatı 150 kuruştur.

Adres: Galata posta kutusu 1255

ACELE SATILIK MÜKEMMEL BİNA

Şişliye giden cadde üzerinde tramvay tavakkuf mahallinde ön ve arkasında bahçeleri, sekiz büyük oda, dört büyük sofa, komple banyo, kiler, mutfak, çamaşırlık, kömürlükler, kalorifer elektrik, havagazi, su tesisatını havi dahilî yağlı boyalı, kâgir bina çok müsait şeraitle satılacaktır. Az bir para sarfile dört apartımana tahviline ait plânları da hazırdır. Taliplerin Galatada İnhisarlar Umum müdürlüğü inşaat şubesinde ressam Bay Halide müracaatları.

Fatih sulh birinci hukuk hâkimliğinden:

Sadiye tarafından Aksarayda Oruç gazi İsmail ağa mahallesinde Köprülü sokağında 3 numaralı evde oturan İsmail Hakkı oğlu İbrahim Hakkı aleyhine açtığı 80 lira alacak davasının icra kılınan muhakemesinde borçlunun ikametgâhının meçhuliyetine binaen celpname tebliğ edilemdiği cihetle mahkemece ilânen tebliğat icrasına karar verilerek duruşma 14—1—935 tarihine saat 14 de bırakılmış ve yevmü mezkûrda gelmeniz lüzumu ilânen bildirildiği halde yine gelmediğinizden hukuk usulü muhakemeleri kanunun 402, 405, 406 ıncı maddelerine tevfikan muameleli gıyap kararı tebliğine karar verildi. Ve muhakemenin icrası 23 — 2 — 35 tarihine saat 14 de bırakıldığı 18—1—935 tarihinde ilânen tebliğ edildi. Tayin edilen muhakeme gününde tebliğata rağmen gelmediğiniz ve bir itirazda bulunmadığımızdan bu suretle davacının alacağı sabit görülen 80 liranın masarifi muhakeme ile birlikte kabili temyiz olmak üzere 6—3—935 tarihinde tahsiline karar verildi. Tarihi tebliğden itibaren sekiz gün zarfında usulü dairesinde temyiz etmediğiniz veya sair kanunî haklarınızı kullanmadığınız takdirde hüküm kesbi katiyyet edeceğinden ahkâmı kanuniye dairesinde muamelei lâzimesinin icra edileceğini natık ve hukuk usulü muhakemeleri kanununun 141 inci maddesine istinaden tebliğ makamına kaim olmak üzere başkâtip ihbarnamesi ilânen tebliğ olunur. (6831)

İstanbul altıncı icra memurluğundan:

Bir alacağın temini için haciz edilip bu kere satışına karar verilen Fındıklı iskelesinde (3509) numarada mukayyet bir yük arabası ve doru renkde sekizer yaşında iki beygir 7—5—35 günü saat (17.30) da Fındıklıda aracıların bulunduğu mahalde açık arttırma ile satılacağı ilân olunur. (6821)

Istanbul Kumandanlığı

Satınalma Komisyonu İlânları

3688 liralık yapı malzemesi pazarlıkla alınacaktır. Pazarlığı 5 Mayıs 935 pazar günü saat 15,30 dadır. İstekliler hergün öğleden evvel şartname ve keşifnamesini Fındıklıdaki satınalma komisyonunda görülebilir. Pazarlığa girecek lerin 554 liralık son teminat makbuzlariyle birlikte vaktinden evvel komisyonda hazır bulunmaları. (2256)

* * *

3476 lira 50 kuruşluk yapı malzemesi pazarlıkla alınacaktır. Pazarlığı 5 Mayıs 935 pazar günü saat 15 dedir. İstekliler hergün öğleden evvel şartname ve malzemenin cins ve miktarını Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonunda görebilirler. Pazarlığa girecek lerin 522 liralık son teminat makbuz veya mektuplariyle vakti muayyeninde Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri (2257)

* * *

Levazım âmirliğine bağlı evrak mahzeni pazarlıkla tamir ettirileceğinden pazarlığı 5 Mayıs 935 pazar günü saat 16 dadır. Teminatı 45 liradır. İstekliler şartname ve keşifnamesini hergün öğleden evvel Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonunda görebilirler. Pazarlığa gireceklerin teminat makbuzile birlikte vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (2258)

* * *

İstanbul Komutanlığı kıtaatının senelik ihityacı olan 68 bin kilo koyun eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Beher kilosuna tahmin edilen bedel 42 kuruştur. İhalesi 9/Mayıs/935 perşembe günü saat 16 dadır. Şartnamesi Fındıklıda Satınalma komisyonunda 108 kuruş mukabilinde alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 2142 liralık teminat mektubu veya makbuz ve 2490 No. lı kanunun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evveline kadar Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna vermeleri. (2080)

* * *

İstanbul Komutanlığının senelik ihtiyacı olan 231,500 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Beher kilosuna tahmin edilen bedel 32 kuruştur. İhalesi 9 - Mayıs - 935 perşembe günü saat 14 dedir. Şartnamesi Fındıklıda Satınalma Komisyonunda 370 kuruş mukabilinde alınabilir. Eksiltmeye gireceklerin 4954 liralık teminat mektubu veya makbuz ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerindeki vesikalarla birlikte teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evveline kadar Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna vermeleri. (2081)

* * *

Beherine 12 lira 64 kuruş tahmin edilen 10 adet Portatif masa açık eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 4/Mayıs/935 cumartesi günü saat 15,30 dadır. Şartname ve nümunesi Fındıklıda satınalma komisyonunda görülebilir. Eksiltmeye gireceklerin 10 liralık teminat makbuzlariyle birlikte vaktinden evvel komisyonda hazır bulunmaları (2017)

TiFOBiL

Dr. İHSAN SAMİ

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Her kes alabilir. Kutusu 55 Kr.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Hissedarlarımıza 1934 senesi için her tek hisse itibarile verilmesi hissedarlar umumî heyetince onanan 495 kuruşluk safî kârın dağıtılmasına başlanmıştır.

Hissedarların Merkez Bankası Şubesi bulunan yerlerde 1 Mayıstan itibaren doğrudan doğruya Şubelerimize ve bunlardan başka yerlerde de 15 Mayıstan itibaren Ziraat Bankası Şube veya Sandıklarına müracaat etmeleri rica olunur. (2277)

Maarif Vekâletinden:

1 — Orta Tedrisat mekteplerinde Türkçe, Tarih — Coğrafya, Fen bilgisi, Biyoloji, Riyaziye, Fransızca, Almanca, İngilizce muallim muavini olmak istiyenler için bu sene imtihan açılacaktır.

2 — İmtihanlar 1 Temmuz pazartesi günü İstanbul Universitesinde başlıyacaktır.

3 — Bu imtihana dahil olacakların:

A) — Türk olmaları,

B) 20 den eksik ve 45 den fazla yaşta olmamaları,

C) — Hüsnühal erbabından oldukları, cinayet ve cünha nevinden mahkûmiyetleri olmadığı hakkında mahallî vilâyet veya kazâ idare heyetinden bir mazbata ibraz etmeleri (halen memur ve muallim olanlar bu kayıttan müstesna olup mensup oldukları daire âmirinin vereceği vesika kâfidir.)

D) Her türlü hastalıktan ve muallimlik etmeye mani vücut arızalarından selim olduklarını ispat eder tasdikli hekim raporu ibraz etmeleri,

Muallim mektebinden mezun olanların en az iki ders senesi muallimlik etmiş bulunmaları lâzımdır.

4 — Namzetler imtihanda muvaffak oldukları takdirde 1702 numaralı kanunun 1. ci maddesinde gösterilen dereceler dahilinde herhangi bir orta tedrisat muallim muavinliğine tayin edilecklerdir.

5 — Yukarıdaki şartları haiz olan namztler bir istida ile vekâlete müracaat edeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır:

A) Nüfus tezkeresinin asıl veya tasdikli sureti,

B) Tahsil derecelerine ait şahadetname veya vesikalarının asıl ve yahut suretleri,

C) Hüsnühal mazbatası,

D) Mahallî Maarif idaresinden nümunesine tevfikan tasdikli sıhhat raporu,

E) Mahallî Maarif idaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş,

F) Altı adet 4 X 6,5 büyüklüğünde kartonsuz fotoğraflar,

Bu vesikaların en son 1/6/1935 tarihine kadar Vekâlete gönderilmiş olması lâzımdır. Bu tarihten sonra Vekâlete gelmiş olan veya evrakı müsbitesi noksan gönderilmiş bulunan istidalar hakkında muamele yapılmıyacaktır. Keyfiyet i lân olunur. (1957)

Osmanlıcadan Türkçeye Karşılıklar Kılavuzu : 37

Tah'kikatı adliye — Tüzel gerçin — (Fr.) Enquête judiciaire

Tahkikatı iptidaiye — İlkel gerçin — (Fr.) Enquête préliminaire

Tahakküm etmek — Başatlanmak — (Fr.) S'imposer

Tahalli — Bezenme, süslenme, donanma

Tahallûk etmek — Ahlâklanmak, kılıklanmak

Tahallül — Erime

Tahlil — Çöze,

Tahlilî — Çözel

Tahlil etmek — Çözelemek

Tahammuz etmek — Ekşiltmek — (Fr.) Oxydation

Tahammül — Dayanığ, katlantı

Tahammül etmek — Dayanmak, katlanmak, kaldırmak, çekmek, götürmek — (Fr.) Supporter, porter

Tahammür etmek — Ekşimek, acımak — (Fr.) Fermenter

Taharri etmek — Aramak, araştırmak — (Fr.) Chercher

Taharrii âsârı atika — Aramaç

Tahattur etmek — Hatırlatmak

Tahavvül (Tebeddül) etmek — Değişmek, dönmek

Tahayyül etmek — Sanaymak, hayal etmek — İmaginer

Tahayyür etmek — Şaşalamak — (Fr.) S'etmonner

Tahayyüz etmek — Seçilmek, yer tutmak — (Fr.) Se distinguer

Tahdiş etmek — Bulandırmak, karıştırmak — (Fr.) Troubler

Tahkim etmek — Berkitmek — (Fr.) Fortifier

Tahlif etmek — Andiçirmek

Tahlis etmek — Kurtarmak

Tahlisiye — Cankurtaran

Tahlisi giriban etmek — Yakayı kurtarmak, yakayı sıyırmak

Tahlit etmek — Karıştırmak

Tahliye etmek — 1 — Boşaltmak, boşarmak — 2 — Bırakmak, — (Fr.) Quitter

Tahmil etmek — Yüklemek

Tahmin etmek — Oranlamak, tasınlamak

Tahmin — Oran, tasın

Tahnetmek — Övütmek

Tahnit etmek — Mumyalamak, tütsülemek

Tahrib etmek — Yıkılamak, haraplamak

Tahribkâr (Bak: Harab) — Yıkıcı — (Fr.) Destructeur

Tahrik — Harekete getirme, kışkırtma, uyandırma, işletme — (Fr.) Mettre en mouvement, actionner, provoquer

Tahrik etmek — İşletmek

Tahrik etmek — Uyandırmak

Tahrik etmek — Kışkırtmak

Tahrik etmek — Harekete getirmek

Tahrik etmek (Tüzel anlamı terim koluna bırakılmıştır)

Tahrikâmiz — Kışkırtıcı — (Fr.) Provocant

Tahrikât — Kışkırtım — (Fr.) Provocation

Tahrirat, tezkere — Biti, beti

Tahriren — Yazı ile

Tahrirî imtihan — Yazılı sınaç

Tahriş etmek — Tırmalamak, azdırmak — (Fr.) Gratter, irriter

Tahsil — 1 Öğrenim — (Fr.) Etude, 2 — Alım, alış — (Fr.) Perception

Tahsil etmek — Öğrenmek, elde etmek, edinmek, almak — (Fr.) Etudier, s'enquérir, perceoir

Tahsildar — Alımcı — (Fr.) Percepteur

Tahsilât — Alınç

Tahsis etmek — Özgülemek — (Fr.) Affecter, destiner, assigner

Taht — Omağ — (Fr.) Trône

Taht — Alt

Tahtelarz — Yeraltı

Tahtı himayede olan yer — Korunçak — (Fr.) Protectorat

Tahtı tasarrufa almak — İğelenmek — (Fr.) S'approprier

Tahtie etmek — Suçbulmak, kusurlamak

Tahvif etmek — Korkutmak

Tahvil etmek — Değiştirmek, çevirmek, döndürmek

Tahzir etmek — Sakındırmak, çekindirmek — (Fr.) Prénir

Takaddüm — Öngelme, önün

Takaddüm etmek — Öngelmek

Takallûs etmek — Kasılmak

Takarrüb etmek — Yaklaşmak, yanaşmak

Takarrür etmek — Kararlaşmak

Takaşşür etmek — Kabuklanmak, kabuk bağlamak

Takat — (Kudret anlamına) Enerji, (istitaat anlamına), güç

Takattür etmek — Damlamak, dammak

Takbih etmek — Çirkinsemek, çirkinlemek, çirkin görmek — (Fr.) Blâmer

Takbil etmek — Öpmek

Takdim etmek — 1 — Sunmak — (Fr.) Présenter

2 — Tanıtmak,

3 — İleri tutmak, öntutmak, öneltmek — (Fr.) Précéder, accorder la priorité

Takdim ve tehir — Altüsleme

Takdime — Sunu

Takdir etmek — Beğenmek, değerlemek, değer biçmek

O takdirde — Öyle ise, öyle olunca, öyle olursa — (Fr.) Dans ce cas, alors

Takdisetmek — Kutsamak

Takib etmek — Kovalamak, izlemek, gütmek, peşini tutmak, peşine düşmek, ardına düşmek, arkasından gitmek, arkasından gelmek, terkimek — (Fr.) Poursuivre

Taklib etmek — 1 Altüst etmek, 2 — Devirmek

Taklid — Benzet

Taklid etmek — Benzetlemek

Takrib etmek — Yaklaştırmak, yanaştırmak

Takriben — Aşağı yukarı

Takrir (Kamutay terimi) — Dilerge

Takrir etmek (ders için) — Anlatmak

Taksim — Üleç

Taksim etmek — Üleştirmek, amek, ayırmak, bölüşmek, paylaşmak — (Fr.) Partager, diviser

İnkısam etmek — Dağımlaşmak, bölünmek

Taksir etmek — 1 — Kısmak, kısaltmak, 2 — (Bak: Kusur).

Taksit — Bölü

Takt sahibi — Denli

Takdir etmek — Çekmek, damıtmak

Takvim — 1 — Takvim (T. Kö.), 2 — Almanak (T. Kö.)

Takviye etmek — Kuvvetlendirmek, berkitmek, pekiştirmek

Kesbi kuvvet etmek — Berkinmek.

Takyid etmek — Kayıtlamak

Takayyüd etmek — Kayıtlanmak

Talâk — Boşama, boşanma

Talâkat — Üzdillik

Taleb — İstek

Talebe — 1 — Öğrenci, 2 — Yetiştirme, 3 — İrdemen,

4 — Talbe (Yakutça "Talba,, dan)

Tali — 1 — Taliğ, 2 — Sur — (Fr.) Chance, sort

Talia — İleri kol, önkol

Talik etmek — Asmak, bırakmak, irtelemek — (Fr.) Suspendre, remettre

Talim — Öğretim

Talim etmek — Öğretmek

Talimatname — Öğrenek — (Fr.) İnstruction

Taltif etmek — Gönül almak, okşamak, bayramak

Tamâ — Açgözlülük, doymazlık, umdu, umsu

Tamâ etmek — Göz dikmek, umsunmak

Tamâkâr — Açgmzlü, doymaz

Tamam — Tam, tüm, bütün, tükel

Tamam etmek — Bağlamak, bitirmek

Tamamı tamamına — Başabaş

Tamamiyet — Bütünlük, tamlık, tümlük

Tamik etmek — Derinlemek, derinleştirmek.

Tamim — Genelge — (Fr.) Circulaire

Tamim etmek — Yaymak, genellemek

Tamir — Onarım, onarma

Tamir etmek — Onarmak

Tampon — Baskurut, kurutmaç

Tane (dane) — Tane (T. Kö.)

Tânetmek — Kınamak — (Fr.) Blâmer

Tannan — Tınlı, tınan, tınlıyan

Tasnif etmek — İkiye bölmek

Tanzim etmek — Düzenlemek, düzeltmek, düzen vermek, yoluna koymak — (Fr.) Arranger

Tanzir etmek — Eşlemek, benzerini yapmak

Tar — 1 — İplik, ağ, 2 — Karanlık.

Tarab — Şenlik, sevinç

Taraç — Yağma, talan, çapul

Taraf — Taraf (T. Kö.)

Tarafgir — Yantaz

Bitaraf — Tarafsız, nötür — (Fr.) İmpartial

Bitaraflık — Nötürlük

Tasarruf etmek — Gözlemek

Taravet — Tazelik, körpelik

Tardetmek — Koğmak, püskürtmek.

Tarhetmek — 1 — Çıkarmak, indirmek — (Fr.) Soustraire

2 — Salmak (vergi tarhı) — (Fr.) İmposer

Tarif — Tanım

Tarif etmek — Tanılamak, tanımlamak

Tarih — Tarih (T. Kö.)

Tarihî — Tarihiğ

Tarik — Yol

Tariz etmek — Dokundurmak, takılmak, taş atmak — (Fr.) İnsinuer

Tarsin etmek — Bekitmek

Tarumlar — Dağınık, darmadağın

Tarz — Tarz (T. Kö.)

Tarzı hall — Anlaşıt

☞ (Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

10 LİRA... İLK TAKSİT

Frigidaire

ELEKTRİKLİ OTOMATİK SOĞUK HAVA DOLABI

Bu sene sizin de yuvanızı şenlendirecektir!..

FRİGİDAİRE Soğuk hava dolabını bir lüks eşya zannetmek hatadır. İlk taksit olarak yalnız **10 LİRA** vererek alacağınız hakikî bir FRİGİDAİRE evinize neşe ve sıhhat getirecektir.

FRİGİDAİRE, 40 mumluk alelâde bir elektrik ampulu kadar cereyan sarfeder. Bundan dolayı, masrafı faydası ile mukayese edilemiyecek kadar ehemmiyetsizdir.

FRİGİDAİRE alırken markasına dikkat ediniz. Her hangi bir soğuk hava dolabı "FRİGİDAİRE,, değildir.

Dünyada 4,000,000 FRİGİDAİRE kullanılmaktadır. FRİGİDAİRE'in kıymetini ifade etmek için bundan daha canlı bir misal bulunabilir mi?

BOURLA Biraderler ve Şsı. Istanbul - Ankara - Izmir

İstanbul asliye 3 üncü hukuk dairesinden :

Fetanet tarafından kocası istihkâm mütekait zabitlerinden darülâcezede 12—9—1336 tarihinde 23731 No: ya mukayyet Sami aleyhine açtığı tescili talâk davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde vâki talâkın subut ve tesciline dair mahkemeden çıkan 17—4—935 tarih ve 934/1886 No. lu kararı havi ilâmın dava edilenin ikametgâhı meçhul olmasına mebni ilânen tebliği tensip kılışnmış olduğundan tarihi ilândan itibaren on beş gün içinde mumaileyh Saminin temyizi dava edebileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (6820)

Diş tabibi
NURİ AHMET
Beyoğlu Ağacami karşısında
Bursa sokak No 1

Sahibi: ASIM US
VAKİT Matbaası — İstanbul
Neşriyat Müdürü:
REFİK Ahmet SEVENGİL

Tarziye — Onarsa — (Fr.) Répartion
Tarziye vermek — Onarsamak
Tasaddi etmek — Kalkışmak
Tasallût — Sarkıntılık
Tasallût etmek — Sataşmak, sarkıntılık etmek, saltamak (Yakutça)
Tasannu — Yapmacık
Tasarruf — 1 — Esillik, sahiplik — (Fr.) Possession.
2 — Tutum — (Fr.) Economie
Tasarruf etmek — 1 — Esilenmek, 2 — Biriktirmek, artırmak
Tasavvur — Tasar
Tasavvur etmek — Tasarlamak
Tasdik etmek — Onaylamak — (Fr.) Ratifier
Tasfiye — Arılama, arıtma, süzme — (Fr.) Liquidation, épuration
Tasfiye etmek — Arılamak, arıtmak, süzmek
Tashih etmek — Doğrulamak, düzeltmek
Tasir etmek — Sıkmak, suyunu çıkarmak
Taslit etmek — Üşürmek, başa sarmak
Tasmim etmek — Kurmak
Tasni etmek — Uydurmak, düzmek
Tasnif etmek — Sınıflamak, sınıflara ayırmak
Tasrif — Çekit
Tasrif etmek — Çekmek
Tebşir etmek — Müjdelemek
Tasrih — Açıklamak
Tasvib (Bak: Kabul) — Onam
Tasvib etmek (Bak: Kabul etmek) — Onamak
Tasvir — Sınay
Tasvir etmek — Sınaylamak
Tatbik — 1 — Uygut, toplama — (Fr.) Appliquer.
2 — Yeritim, (Bak: İcra ve infaz) — (Fr.) Exécution
Tatbik etmek — 1 — Uygutlamak, taptamak
2 — Yeritmek (Bak İcra ve infaz etmek)
Tatil — Azat
Tatmin etmek — Kandırmak, dizinlemek
Tatvil etmek — Uzatmak
Tavaf — Çevrin
Tavaf etmek — Çevrinmek
Tav'an (Bak: Kerhen) — İstiyerek, gönülden
Tav'an kerhen (Bak: Kerhen) — İster istemez, istiyerek, istemiyerek
Tavassut — Aracılık
Tavassut etmek — Arabulmak, araya girmek
Tavattun etmek — Yerleşmek, vatan edinmek
Tavik — Asıntı
Tavik etmek — Onaylandırmak, asıntıya bırakmak
Taviz — Değişit
Tavk — Boyunduruk, tasma
Tavr — Tavr (T. Kö.)
Tavsiye — Tavsiye (T. Kö.)
Tavzif etmek — İzahlamak
Tayf — 1 — (Bak: Hayalet) 2 — (Fizik anlamı terim koluna bırakılmıştır).
Tayib etmek — Ayıplamak
Tayeran — Uçuş
Tayyare — Uçak
Tayyareci — Uçman
Tayyetmek — 1 Gitmek, dürmek, 2 — Çıkarmak
Tazallüm etmek — Sızlanmak, yanıp yakılmak
tazammun etmek (Bak: İhtiva etmek).
Tazarru (münacat) — Yakarış
Tazarru (niyaz) — Yakarı.
Tazarru ve niyaz etmek — Yakarmak.
Tazib etmek — Rahatsız etmek, azab vermek.
Taz'if etmek — İki kat etmek, ikitlemek
Tazim etmek — Büyüklemek, ululamak
Tazir etmek — Azarlamak
Taziye — Başaşağı
Taziye etmek — Başsallamak
Tazmin etmek — Ödemek, tölemek.
Tazminat — Ödek, tölek
Tazyik — Basınç
Tazyik etmek — Kışıktırmak, basmak.
Teadül etmek — Dengeşmek — (Fr.) Equivaloir
Teahhür etmek — Geçikmek, artakalmak, geç kalmak
Teali etmek — Yükselmek, yücelmek.
Teallüm etmek — Öğrenmek
Teami — Görmezlikten gelme
Teamül (Bak: âdet, örf) — Törü — (Fr.) Moeurs
Teati — Alıp vermek, verişmek — (Fr.) Echange
Teavün — Yardımlaşma — (Fr.) Aide mutuel
Tebaiyet etmek — Uyurmak
Tebaki etmek — Ağlamsamak — (Fr.) Pleurnicher
Tebarüz etmek — Belirmek
Tebarüz ettirmek — Belirtmek
Tebaud etmek — Uzaklaşmak — (Fr.) S'éloigner
Tebdil etmek — Değiştirmek
Tebeddül — Değişim
Tebeddül etmek — Değişmek — (Fr.) Se changer, se modifier
Becayiş — Yerdeğişme — (Fr.) Permutation
Tebellür etmek — Belirmek, billûrlanmak — (Fr.) Se cristalliser
Tebenni etmek — Oğul edinmek, oğullanmak — (Fr.) Adopter
Teber — Teber (T. Kö.)
Teberri etmek — Aklanmak, belenmek — (Fr.) Etre acquitté
Terbiye etmek — Aklamak, berilemek — (Fr.) Acquitter
Teberru — Verit — (Fr.) Don
Teberru etmek — Veritte bulunmak — (Fr.) Faire un don
Tebessüm etmek — Gülümsemek
Tebeyyün etmek — Belgirmek
Tebeyyün ettirmek — Belgirtmek — (Fr.) Etablir, prouver
Tebhir etmek — Buğulamak
Tebid etmek — Bengileştirmek — (Fr.) Eterniser
Ebedî — Bengî — (Fr.) Eternel
Teb'id etmek — Sürmek, ırakla mak
Tebliğ — Bildiriğ — (Fr.) Communiqué
Tebligat — Bilgirit — (Fr.) Instruction
Tebrid etmek — Soğutmak — (Fr.) Refroidir
Tebrik etmek — Kutlamak — (Fr.) Féliciter
Tecahül etmek — Bilmezlenmek — (Fr.) Feindre
Tecavüz etmek — Aşmak, geçmek, dokunmak
Mütecaviz, tecavüzkâr — Saldırgan — (Fr.) Agresseur, agressif
Tecdid etmek — Yenilemek — (Fr.) Renouveler
Teceddüd — Yenileşme — (Fr.) Reniuvellement
Tecelli etmek (Bak: zuhur etmek)
Tecellüd göstermek — Batırlanmak, batırsımak
Tecemmu — Toplantı, birikit
Tecemmu etmek — Toplanmak, birikmek, yığılmak
Tecennün etmek — Çıldırmak, delirmek
Tecerrüd etmek — Yalınmak, elçekmek, soyutlanmak — (Fr.) S'isoler
Tecrid etmek — Ayırmak, soyutlamak — (Fr.) İsoler, dénuder
Tecessüs etmek — Gözetmek, çaşıtlamak — (Fr.) Espionner
Tecezzi etmek — Cüzlenmek, tikelenmek
Tecil — Sonratım — (Fr.) Ajournement
Tecil etmek — Sonratmak — (Fr.) Ajourner, remettre
Tecrim etmek — Suçlandırmak
Tecrübe — Deneç — (Fr.) Essai
Tecrübe etmek — Denemek — (Fr.) Essayer
Tecviz etmek — Onamak, izin vermek
Örnek; Ben hareketinizi onamıyorum (tecviz etmiyorum) — Kanun böyle hareketlere izin vermez (tecviz etmez).
Tecziye etmek — Cezalandırmak — (Fr.) Punir
Teçhiz etmek — Donatmak — (Fr.) Armer, équper
Teçhizat — Dinatı
Örnek: Süel donatı — Teçhizatı askeriye.
Tedahül — Girinç, geri kalan
Örnek: Geri kalan ayıklar — Tedahülde kalan maaşlar.
Tedarik etmek — Edinmek, hazırlamak
Tedavi etmek — Sağıtmak, bakmak, eyilemek — (Fr.) Soigner
Tedavül etmek — Geçmek, dönmek, dolaşmak
Tedbir — Tedbir (T. Kö.)
Tedhiş etmek — Ürkütmek, yıldırmak — (Fr.) Effrayer.
Tedehhüş — Yılım, yılgınlık — (Fr.) Epouvanter
Tedehhüş etmek — Yılmak
Tedenni etmek — Alçalmak, gerilemek — (Fr.) Baisser, diminuer, être en décadence
Tedeyyün — Borçlanma — (Fr.) S'endetter
Tedfin etmek — Gömmek — (Fr.) Ensevelir, en terrer
Tedfin merasimi — Gömme alayı — (Fr.) Entererrement
Tedib etmek — Uslandırmak, yola getirmek
Tediye — Ödeme
Tediye etmek — Ödemek, borcunu vermek — (Fr.) Payer
Tedkik etmek (Bak: Tetebbu) — İncelemek, inceden inceye aramak — (Fr.) Etuider, examiner minutieusement
Tedmir etmek — Sındırmak, tepelemek
Tedrici — Derecel — (Fr.) Graduel, progressif
Tedricen — Azar azar, derece derece — (Fr.) Graduellement
Tedvin etmek — Dergimek — (Fr.) Codifier, fonmer un recueil
Tedvir etmek — evirmek, döndürmek — (Fr.) Diriger, tourner
Teeddüb etmek — Utanmak, edeblenmek
Teehhül etmek — Evlenmek
Teellüm etmek — Acınmak, elemlenmek — (Fr.) Se chagriner
Teemmül etmek — Düşünmek, düşünüp taşınmak — (Fr.) Réfléchir, méditer
Teenni etmek — 1 — Ağır davranmak — (Fr.) Agir avec précaution
2 — (Bak: İhtiyat)
Teessüf etmek — Efeslenmek
Teessür (Bak hüzün) — Üzün
Teessüs etmek — Kurulmak, yerleşmek
Teeyyüd etmek — Doğru çıkmak, gerçekleşmek — (Fr.) Se confirmer
Tefahur — Övünç — (Fr.) Vantardise